

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Στην Αθήνα σήμερα, 1 Ιουλίου 2000, ημέρα Σάββατο και ώρα 10.00' π.μ., στην Αίθουσα Γερουσίας (1ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής συνεδρίασε η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων, υπό την Προεδρία του Βουλευτή Λευκάδας κ. Ευάγγελου Βλασσόπουλου, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων "Παιδεία - Πολιτισμός, Εκπαιδευτικά Προβλήματα, Γενική Παιδεία: Βασικές αξίες και αρχές, Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, Αθλητισμός, Γλώσσα - Γλωσσική πενία, Σχολική ζωή (Τέχνη, Ψυχαγωγία, Ελεύθερος χρόνος), Θρησκεία - Εκκλησία - Κλήρος, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Αναλφαβητισμός, Βουλή των Εφήβων, Βιβλία - Βιβλιοθήκες, Σεξουαλική Αγωγή" της Σύνθεσης Κειμένων των μαθητών από την Ελλάδα, την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Βουλή των Εφήβων", Ε' Σύνοδος 1999 - 2000.

Στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων συμμετείχαν οι εξής Έφηβοι Βουλευτές: Ανάγνου Θεοδώρα (Νομός Αρκαδίας), Αντρέου Διαμάντω (Λεμεσός-Κύπρος), Αποστολίδου Άννα (Νομός Σερρών), Βαφειδου Αντιγόνη (Νομός Ημαθίας), Βλαχοπούλου Ακριβή (Νομός Ηλείας), Γεωργακοπούλου Ευδοξία (Η.Π.Α.), Γιούργα Αλεξάνδρα (Β' Αθήνας), Γότση Φωτεινή (Νομός Πρέβεζας), Δάγλα Μαυρέττα (Νομός Λευκάδας), Δασύρα Ειρήνη (Επικρατείας), Δημητροπούλου Ευγενία (Νομός Φθιώτιδας), Ζιώγου Μαλαματή (Νομός Κοζάνης), Ζιώργα Αθηνά-Αριστέα (Νομός Μεσσηνίας), Καγκελάρης Κωνσταντίνος (Α' Αθήνας), Κακανάκη Αγγελική (Αίγυπτος), Καούνη Πηνελόπη (Β' Πειραιά), Καρακάση Φωτεινή (Β' Αθήνας), Καραμπασάκης Στυλιανός (Β' Αθήνας), Κατσαμπή Μαρία (Αυστραλία), Κοντογιάννης Ανδρέας (Γερμανία), Κοσσυβάκη Αικατερίνη (Επικρατείας), Κουβούσης Αθανάσιος (Β' Πειραιά), Κουμή Νίκη (Αμμόχωστος-Κύπρος), Κούρτις Ζουάν (Β' Αθήνας), Κουτρούλη Νικολίτσα (Νομός Ηλείας), Κρικώνη Γεωργία (Νομός Ευρυτανίας), Κρίτου Νικολέτα (Νομός

Πιερίας), Κρόντση Ηλεάνα-Κοραλία (Νομός Πέλλας), Κυριάκου Ειρήνη (Νομός Δωδεκανήσου), Λαζαράκου Φανή-Σταμάτα (Β' Αθήνας), Λάλος Ευάγγελος (Νομός Δωδεκανήσου), Λαμπάκη Ελένη (Β' Αθήνας), Λυγνού Παναγιώτα (Α' Αθήνας), Μάγη Μαγδαληνή (Επικρατείας), Μαργαρώνη Ελένη (Νομός Φθιώτιδας), Μαρινής Αναστάσιος (Νομός Κορινθίας), Μαρκάκη Φωτεινή (Νομός Ευβοίας), Μεγαδήμου Βασιλική (Νομός Μαγνησίας), Μεγαλούδη Μαρία (Β' Πειραιά), Μεντεσίδου Κωνσταντίνα (Υπόλοιπο Αττικής), Μούκας Ιωάννης (Νομός Θεσπρωτίας), Μουρίκη Άλκηστις (Νομός Αχαΐας), Μπαρίτα Ζωή (Νομός Ευβοίας), Μπόνης Ιωάννης (Β' Πειραιά), Νέρης Σταμέλος (Νομός Βοιωτίας), Νικολάου Χρυσοβαλάντου (Β' Αθήνας), Νικολόπουλος Φοίβος (Νομός Πρέβεζας), Οικονόμου Μαργαρίτα (Νομός Αρκαδίας), Ορφανουδάκης Ζαχαρίας (Α' Θεσσαλονίκης), Παναγάκης Μελέτιος (Ισραήλ), Παπαδάκης Κωνσταντίνος (Β' Αθήνας), Παπαδοπούλου Αναστασία (Α' Θεσσαλονίκης), Πασχαλίδου Αλεξία (Λευκωσία-Κύπρος), Πέπη Φούλα (Νομός Δωδεκανήσου), Πετροπούλου Σωτηρία (Νομός Αρκαδίας), Πεττάκου Παρασκευή (Γερμανία), Χασάν Δαή Ερτζάν (Επικρατείας), Χατζηγεωργίου Άννα (Β' Αθήνας) και Ψαθάς Κωνσταντίνος (Α' Αθήνας).

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκε και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής του Εκπαιδευτικού Προγράμματος "Βουλή των Εφήβων" κ. Ιωάννης Μαρκαντώνης, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αρχίζει η συνεδρίαση της Ε' Συνόδου της Βουλής των Εφήβων.

Πριν δώσω τον λόγο στην Εισηγήτρια, θα ήθελα να σας καλωσορίσω και να σας ευχηθώ ευόδωση των εργασιών σας, ως μελών της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, που έχω την τιμή να προεδρεύω. Εύχομαι καλή και ευχάριστη διαμονή στους Έφηβους Βουλευτές, τόσο της Ελλάδας όσο και στους Έφηβους Βουλευτές της Κύπρου και του Απόδημου Ελληνισμού.

Εύχομαι οι εντυπώσεις και οι εμπειρίες που θα αποκο-

μίσετε από την συμμετοχή σας στη Βουλή των Εφήβων να σας ικανοποιήσουν. Είμαι βέβαιος ότι η συμβολή σας με τις επαγωγικές σας προτάσεις στη Σύνθεση Κειμένων σε θέματα παιδείας, εκπαίδευσης και πολιτισμού, που επεξεργάζεται η Επιτροπή μας, να είναι σημαντική.

Τέλος, είμαι βέβαιος πως θα γίνετε κήρυκες αυτού του ωραίου Εκπαιδευτικού Προγράμματος “Βουλή των Εφήβων”, έργου δημοκρατικής γονιμοποίησης, Προγράμματος άσκησης κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

Φίλοι, έφηβοι βουλευτές, επιτρέψτε μου να σας πω λίγα λόγια, σχετικά με τους κανόνες με τους οποίους θα λειτουργήσει η Επιτροπή μας.

Η διαδικασία που ακολουθείται, καθορίζεται, βασικά από τον Κανονισμό της Βουλής. Σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία θα γίνει η εισήγηση της ορισθείσης εισηγήτριας, που είναι η Άννα Αποστολίδου, από το νομό Σερρών, η οποία θα αναλύσει τις απόψεις της σε θέματα της Σύνθεσης Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής μας, στην οποία περιλαμβάνονται όλες οι σχετικές προτάσεις των μαθητών που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα “Βουλή των Εφήβων”.

Αυτή τη σύνθεση του Εκπαιδευτικού Προγράμματος διαμόρφωσε η Επιτροπή και αποτελεί απάντηση και κωδικοποιημένη σύνθεση όλων των προτάσεων των διαγωνισθέντων μαθητών.

Ο χρόνος που θα μιλήσει η Εισηγήτρια είναι οκτώ λεπτά, σύμφωνα με τις οδηγίες που σας έχουν δώσει. Οι ομιλητές που θα ακολουθήσουν θα μπορέσουν να αναπτύξουν τις θέσεις, τις απόψεις και τις αντιρρήσεις τους σε τέσσερα λεπτά. Οι ομιλητές θα πρέπει να εγγραφούν καθ’ όν χρόνον ομιλεί η Εισηγήτρια. Η σειρά των ομιλητών καθορίζεται από την προτεραιότητα εγγραφής. Επειδή οι συνεδριάσεις μας θα διαρκέσουν τρεις ημέρες υπάρχει η δυνατότητα να απαντηθούν κάποιες απόψεις των συναδέλφων σας, που μίλησαν πριν από εσάς, με τη διαδικασία της δευτερολογίας σας.

Θέλω, επίσης, να διευκρινίσω τη θέση του Προέδρου. Ο Πρόεδρος δεν παρεμβαίνει στη συζήτηση, εκτός εάν του ζητηθεί. Ο Πρόεδρος δίνει το λόγο στους ομιλητές. Διακόπτει τον ομιλητή, αν απομακρυνθεί από τη θεματολογία και τον επαναφέρει στην τάξη, εάν εκτραπεί. Θα παρεμβαίνει στη συζήτηση μόνον, εάν δημιουργηθούν θέματα διαδικαστικά. Κανένας δεν λαμβάνει το λόγο χωρίς την άδεια του Προέδρου και κανένας δεν διακόπτει.

Ο ομιλητής αναπτύσσει τις θέσεις του ή τις αντιρρήσεις του, οι οποίες καταγράφονται στα πρακτικά.

Ο λόγος, ο οποίος αποτελεί εκφορά της σκέψης είναι ελεύθερος και χωρίς περιορισμούς. Ας είναι, όμως, λόγω της ηλικίας σας, βγαλμένος από τη καρδιά σας και ας είναι πρωτίστως νεανικός. Ο διάλογος για να είναι σωστός πρέπει να ακολουθεί κανόνες. Άριστοι κανόνες δεν υπάρχουν. Οι ισχύοντες είναι οι καλύτεροι. Ο

διάλογος σημαίνει πειθαρχία, που αποτελεί συστατικό στοιχείο της δημοκρατίας.

Η Άννα Αποστολίδου από τον Νομό Σερρών, Εισηγήτρια της ενότητας της Σύνθεσης Κειμένων Μορφωτικών Υποθέσεων έχει το λόγο.

ANNA ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ (Εισηγήτρια): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ή καλύτερα, φίλες και φίλοι, η επιλογή μου για το ρόλο της εισηγήτριας μου γνωστοποιήθηκε μόλις χθες το απόγευμα, γι’ αυτό παρακαλώ να συγχωρέσετε τις όποιες παραλείψεις. Άλλωστε, ο ρόλος του εισηγητή, αν και τιμητικός, είναι κάπως άχαρος, αφού είναι πολύ πιο ενδιαφέρον το να διαπραγματεύεσαι ένα θέμα που σε αφορά προσωπικά, παρά να παρουσιάζεις απλώς απόψεις και προτάσεις άλλων. Αν και στην προκείμενη περίπτωση, η παιδεία είναι ένα θέμα που μας απασχολεί ή μας ενώνει σε αυτήν την Επιτροπή.

Οι εργασίες που καταθέσαμε εμείς και πολλοί άλλοι μαθητές σχετίζονται με τα θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς, του παρόντος εκπαιδευτικού συστήματος, του γλωσσικού επιπέδου και του αναλφαριθμητισμού, της εκκλησίας, του αθλητισμού και καταλήγουν σε μια κριτική για το θεσμό της Βουλής των Εφήβων. Παράλληλα, οι συνάδελφοι από την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό εκφράζουν ανησυχίες για θέματα που τους απασχολούν ιδιαίτερα.

Πρωτεύον είναι το θέμα της πολιτιστικής ταυτότητας για πολλούς νέους. Και είναι εύλογο σε μια περίοδο ραγδαίας παγκοσμιοποίησης σε όλα τα επίπεδα, σε μια περίοδο νέων διεθνικών σχηματισμών, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, και πολυπολιτισμικών επιδράσεων. Στη μεταβατική αυτή εποχή, οι Νεοέλληνες δεν εκτιμούν τον πολιτισμό και τις παραδόσεις τους και στο βωμό του καταναλωτισμού αλλοιώνουν την ιδιοσυστασία τους, ενώ ταυτόχρονα διευρύνεται το χάσμα μεταξύ κέντρου και περιφέρειας.

Αλήθεια, τι θα μπορούσε να γίνει; Θα έπρεπε να γίνονται πολλές και ποιοτικές εκδηλώσεις, καθώς και η προβολή του πολιτιστικού μας πλούτου με την καλύτερη αξιοποίηση των αρχαιοτήτων μας. Επίσης, θα έπρεπε να παρέχονται κίνητρα και διευκολύνσεις για τη συμμετοχή του λαού στα πολιτιστικά δρώμενα.

Το εκπαιδευτικό σύστημα, ενώ θα μπορούσε να επηρεάσει καταλυτικά τον τομέα της κουλτούρας, νοσεί σε υποδομή, σε έμφυχο δυναμικό, σε προσανατολισμό (το παρόν είναι κυρίως εξεταστικό, παρά ανθρωπιστικό), καλλιεργεί τον ανταγωνισμό και στερείται μοντέρνων αναλυτικών προγραμμάτων. Οι μεταρρυθμίσεις έγιναν αιφνιδιαστικά και πρόχειρα. Κατά κοινή ομολογία, η τέχνη και η μαθητική δημιουργία έχουν εξοριστεί από τα σχολεία και το δημοκρατικό έλλειμμα εξακολουθεί να υφίσταται, τόσο στις σχέσεις καθηγητών και μαθητών, όσο και στις σχέσεις

μεταξύ μαθητών. Την ίδια στιγμή, οι μαθητές εξαντλούνται πολύ (πνευματικά, ψυχικά, ακόμη και οικονομικά) και ο ελεύθερος χρόνος τους είναι ανύπαρκτος. Τέλος, το κράτος εξακολουθεί να διαθέτει περιορισμένα κονδύλια για την παιδεία, ενώ τα ΤΕΕ και τα εσπερινά σχολεία είναι εντελώς υποβαθμισμένα.

Πέρα από τη θεραπεία των προηγούμενων, θα έπρεπε να επαναπροσδιοριστεί το εξεταστικό σύστημα σε όλες τις παραμέτρους (μετεξεταστέοι, αριθμός εξεταζόμενων μαθημάτων, εξετάσεις Β΄ Λυκείου, τέστ δεξιοτήτων). Είναι απαραίτητο τα τμήματα να γίνουν ολιγομελή και οι καθηγητές να επιμορφώνονται διαρκώς και να αξιολογούνται. Για να μπορούν να μας πλησιάσουν, χρειάζεται να κατέχουν παιδαγωγικές και ψυχολογικές γνώσεις. Επιπλέον, θα πρέπει να αναβαθμιστεί ο ΣΕΠ και να εισαχθεί, επιτέλους, η σεξουαλική αγωγή στην εκπαίδευση. Πολλοί μαθητές υπογραμμίζουν ότι πρέπει να δημιουργηθούν λειτουργικές σχολικές βιβλιοθήκες. Οι Κύριοι συνάδελφοι προτείνουν την ίδρυση περισσότερων πανεπιστημιακών σχολών και αύξηση των ωρών διδασκαλίας Αρχαίων Ελληνικών και Λατινικών. Όλα αυτά είναι επιτακτική ανάγκη να γίνουν, αν θέλουμε να αναβαθμιστεί η δημόσια εκπαίδευση και να μην αντικατασταθεί από την ιδιωτική.

Ένα προβληματικό εκπαιδευτικό σύστημα σε συνδυασμό με τον αρνητικό ρόλο των ΜΜΕ, την επιρροή ξένων λέξεων, τα φραστικά πυροτεχνήματα των διανοουμένων και των πολιτικών, έχει ως αποτέλεσμα την αλλοίωση της ελληνικής γλώσσας. Δεν είναι λοιπόν παράξενο πως στις μέρες μας εξακολουθεί να υπάρχει υψηλό ποσοστό αναλφαβήτων.

Και ενώ όλοι συμφωνούμε ότι η θρησκεία αποτελεί επίσης στοιχείο της εθνικής ταυτότητας, ο ρόλος της σύγχρονης Εκκλησίας και οι επιλογές της εγείρουν μια σειρά από αντιδράσεις, ερωτηματικά και συζητήσεις. Δεχόμαστε όλοι ότι η θρησκεία διαπλάθει χαρακτήρα και επιτελεί κοινωνικό έργο, όμως διχαζόμαστε ως προς την ανάμιξη της Εκκλησίας στις υποθέσεις του κράτους.

Μέσα στη γενικευμένη κρίση της εκπαίδευσης, της θρησκείας, της γλώσσας κ.λπ., το αθλητικό ιδεώδες κλονίζεται και αυτό. Ο αθλητισμός πληγώθηκε από την εμπορευματοποίηση, το dOPPINg, το χουλγκανισμό, τον πρωταθλητισμό, την έλλειψη αθλητικής παιδείας στο σχολείο. Εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων, παρουσιάζεται η κατάλληλη ευκαιρία να ξαναγίνει ο αθλητισμός προσιτός σε όλους, να δημιουργηθούν άρτιες αθλητικές εγκαταστάσεις σε όλη την επικράτεια και προπάντων να γαλουχηθεί η νέα γενιά στο ολυμπιακό ιδεώδες.

Όλους τους παραπάνω προβληματισμούς καλούμαστε τώρα να εκφράσουμε στη Βουλή των Εφήβων, ένα θεσμό ο οποίος ναι μεν θεωρείται καλός, αλλά η διαδικασία

επιλογής των Εφήβων Βουλευτών συνοδεύεται από σκεπτικισμό. Πολλοί αμφιβάλλουν για την αυθεντικότητα των εργασιών. Ίσως η δημιουργία επιτροπών στα σχολεία και η κατοπινή συγκέντρωσή τους σε επίπεδο νομού να είναι πιο αντικειμενικός τρόπος για να ακουστεί η φωνή των νέων. Όπως και να έχει, τώρα βρισκόμαστε εδώ. Ας αποδείξουμε ότι δεν χρειάζεται μόνο φαντασία στην εξουσία, αλλά κυρίως στην εκπαίδευση.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο Εφηβος Βουλευτής κ. Νικολόπουλος έχει το λόγο.

ΦΟΙΒΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Πρέβεζας): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να εκφράσω την άποψή μου για τα φροντιστήρια. Τα φροντιστήρια χρησιμοποιούν εμάς τους μαθητές, όπως κάνουν τόσα χρόνια, για να βγάσουν χρήματα. Αυτό το σύστημα, έτσι όπως έχει δημιουργηθεί, χρησιμοποιεί πάλι εμάς για να καταπολεμήσει τα φροντιστήρια. Προσωπικά, δεν συμφωνώ καθόλου με αυτό το σύστημα, διότι είναι εξαντλητικό, οι εξετάσεις είναι εξαντλητικές, δίνουμε εξετάσεις σε 14 μαθήματα από τη Β΄ Λυκείου, ενώ παλαιότερα έδιναν εξετάσεις σε 4 μαθήματα από την Γ΄ Λυκείου.

Δεν πιστεύω ότι αυτό το καινούργιο εκπαιδευτικό σύστημα έχει γίνει με βάση εμάς τους μαθητές. Αυτοί που καθιέρωσαν αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα, σκέπτονταν ίσως να καταπολεμήσουν κάποια προβλήματα που μας απασχολούν, αλλά δεν σκέφθηκαν, τι επίδραση θα είχε αυτό το πρόγραμμα σε εμάς. Νομίζω ότι το σύστημα θα πρέπει να γίνει περισσότερο ανθρώπινο, οι αλλαγές που θα γίνουν να έχουν σαν βάση εμάς τους μαθητές και κανείς δεν θα πρέπει να μας εκμεταλλεύεται για να πολεμήσει έστω και κάτι που θα είναι εναντίον μας. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Εφηβος Βουλευτής κυρία Γιούργα έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΓΙΟΥΡΓΑ (Β΄ Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, ξεκινώντας αυτή την απόπειρα να εκφράσω τις επικρίσεις, τις αντιρρήσεις, τους προβληματισμούς και τις προτάσεις μου, για την πονεμένη και βασανισμένη εκπαιδευτική διαδικασία στον τόπο που ζούμε και αγαπάμε, θέλω πρώτα να απευθύνω τον χαιρετισμό μου σε όλους τους εφηβους βουλευτές και σε όλους τους έλληνες μαθητές, εντός και εκτός των ελλαδικών ορίων, που ανησυχούν και αγωνίζονται για μία καλύτερη εκπαίδευση και μία αξιοπρεπέστερη ζωή προερχόμενη από το ύψιστο αγαθό της παιδείας.

“Η παιδεία, καθόσον ευδαίμων χώρα, πάντα τα αγαθά φέρει”, έλεγαν οι αρχαίοι Έλληνες, ενώ οι σύγχρονοι αρμόδιοι κρατικοί φορείς μοιάζει να μην τους λαμβάνουν υπ’ όψη, καθώς κάνουν κάθε τι ικανό να ελαττώσουν την παι-

δεία και την πνευματική κίνηση του τόπου μας, ξεκινώντας από τους άμεσα εμπλεκόμενους, τους μαθητές. Η περιβόητη αυτή μεταρρύθμιση που ήρθε σε μηδενικό χρόνο, ανεπαίσθητα και εξ ουρανού (σαφώς καμία σχέση με το μάνα εξ ουρανού, ούτε καν συνειρμική αναλογία δεν θα μπορούσαμε να της αποδώσουμε), τάραξε τα λιμνάζοντα ύδατα, προξενώντας σφοδρή τρικυμία. Τρία χρόνια εφαρμογής της και μένουμε να καταμετράμε τις ανοικτές πληγές, περιμένοντας τα επουλωτικά μέσα που εξαποστέλλει το Υπουργείο κατά καιρούς, τρέχοντας πίσω από τις εξελίξεις και κλείνοντας τα μάτια στη σκληρή πραγματικότητα, την οποία συνεχώς προσπαθεί να ωραιοποιήσει μέσω της ξύλινης γλώσσας. Πότε άραγε θα σταθούμε στα δικά μας πόδια, θα πρεσβεύσουμε δικές μας πεποιθήσεις και δεν θα γινόμαστε τυφλοί-παθητικοί υπέρμαχοι ξενικών προσταγών; Ακόμα και η παιδεία καθορίζεται άνωθεν ή καλύτερα εκ των δυτικών. Και αυτή η υποταγή είναι πλέον κοινό μυστικό και, δυστυχώς, αδιαπέραστο εμπόδιο για την εθνική μας ευπρέπεια. Μέσω αυτής της παιδείας, περιορίζεται η ελευθεροφροσύνη και η οξυδέρκειά μας, με κατάληξη τη μετατροπή μας σε αδύναμα υποχείρια των φίλων-εχθρών.

Στο Ενιαίο Λύκειο, κυρίαρχα γνωρίσματα είναι ο επιμερισμός στις τρεις κατευθύνσεις -θεωρητική, θετική, τεχνολογική- και οι εξετάσεις της καλοκαιρινής περιόδου που επισφραγίζουν την Β' και Γ' τάξη και κρίνουν κατά ένα 25% και 75% αντίστοιχα την εισαγωγή των μαθητών στα ΑΕΙ και ΤΕΙ. Εδώ τίθενται κάποια ερωτήματα: Κατά πόσον ένας μαθητής 15-16 χρονών είναι σε θέση να επιλέξει αποτελεσματικά και αμετάκλητα την επαγγελματική του σταδιοδρομία; Η αμηχανία και η σύγχυση πατώντας το πόδι του στο Λύκειο είναι πολύμορφη και δαιδαλώδης. Η ανεπαρκής πληροφόρηση περί των σχολών και των αληθινών δυνατοτήτων μελλοντικής αποκατάστασης των μαθητών που θα βγαίνουν από αυτές, τόσο από πλευράς Υπουργείου, όσο και από πλευράς σχολείου, σε συνδυασμό με την αδυναμία της πλειοψηφίας των οικογενειών να καθοδηγήσουν σωστά τα παιδιά τους δυσκολεύει, τόσο την επιλογή, όσο και την ουσιαστική εισχώρηση στο θεσμό των κατευθύνσεων.

Έστω, όμως, ότι μετά από μία μεγάλη περίοδο εσωτερικού πολέμου, αβεβαιότητας και ψυχολογικών ταραχών για το μαθητή, η επιλογή κατεύθυνσης οριστικοποιείται. Πόσο οικοδομητικά μπορεί να είναι όλα όσα μαθαίνει ο μαθητής; Μαθήματα κορμού, μαθήματα κατεύθυνσης, μαθήματα επιλογής κάθε κατεύθυνσης που διαφοροποιούνται και οι μαθητές δέχονται ποικίλα ανόμοια ερεθίσματα. Οι παρεχόμενες γνώσεις και εμπειρίες καταλαμβάνουν ξεχωριστό επιστημονικό πεδίο και η διαπαιδαγώγηση του νέου ακολουθεί τρεις αντίρροπες οδούς με κοινή αρχή τα

μαθήματα γενικής παιδείας. Αυτή, λοιπόν, η μόρφωση δεν βοηθά στη μορφοποίηση συγκροτημένης και δυναμικής προσωπικότητας. Κατατεμαχίζει τα πάντα, στέκεται στο μονομερές, περνά το μήνυμα του ασύνδετου, του αχανούς, του αποσπασματικού, του μη ενιαίου. Μοιάζει σα να στοιβάζονται και να συνωθούνται όλοι οι επιστημονικοί κλάδοι στην προσπάθειά τους να αποσπάσουν πρώιμα και βιαστικά οπαδούς και ακολούθους.

Στην κατάσταση συνυπολογίζονται τα κακογραμμένα σχολικά βιβλία, όπου κυριαρχεί η ανούσια πολλές φορές φλυαρία σε θεωρία, το πλήθος των γνώσεων που, όμως, δε συνδέονται οργανικά και με σαφήνεια, η απουσία αναγωγής στην καθημερινή ζωή ή παραπομπής σε εξωσχολικές πηγές και δραστηριότητες. Τα βιβλία αυτά αποχρωματίζουν το μαθητή, τον ουδετεροποιούν θέτουν εμπόδια στη φαντασία και την αυτοέκφρασή του.

Αν θεωρείται από τους σχετικούς φορείς ότι καλλωπισμός με σχήματα και χρώματα αποκλειστικά βελτιώνει το γενικό χαρακτηρισμό των σχολικών βιβλίων, τότε πρέπει επιτέλους να κατανοηθεί, ότι και το βιβλίο είναι κύριο μέσο μάθησης. Η συμμετοχή και κατάθεση της γνώμης των μαθητών κατά τη συγγραφή των βιβλίων, αλλά και η προσεκτικότερη προετοιμασία τους, που ίσως συνεπάγεται πολύ περισσότερο χρόνο και κόπο, δίνουν κάποια λύση στο πρόβλημα.

Και έρχομαι, κύριοι συνάδελφοι, στο θέμα των εξετάσεων. Φέτος η διάρκεια εξέτασης των 14 μαθημάτων ήταν ένας περίπου μήνας. Είναι κάτι παραπάνω από σαφές ότι οι εξεταζόμενοι εξουθενώθηκαν. Και αν ίσχυε η περσινή εξευτελιστική κατάσταση της καθημερινής -εκτός Κυριακής- εξέτασης, τα πράγματα θα ήταν ολέθρια. Κανένας δε μπορεί να φανταστεί άνθρωπο επί της γης ικανό να περάσει μέσα από μία τέτοια λάβρη δοκιμασία με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Αλλά, εάν η σωματική, ψυχική και πνευματική υγεία της μαθητιώσας νεολαίας δεν θεωρείται αξιοπρόσεκτο θέμα, τότε το μέλλον της πατρίδας μας θα συνεχίσει την κατιούσα πορεία του.

Και σαν να μην έφτανε η ψυχοφθόρος αυτή διαδικασία, η μεγάλη κρίση των μαθητών, το στραβό κλειδί για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ζητούν από τους μαθητές να είναι ταυτόχρονα φιλόλογοι, μαθηματικοί, φυσικοί και ιστορικοί. Η γενική μόρφωση δεν είναι επιζήμια. Το αντίθετο μάλιστα. Αλλά αυτή η εξάπλωση προς όλες τις μεριές στο βαθμό που να είσαι άριστος παντού και πάντα για να περάσεις τη σχολή που ε σ ύ θες, στην πρώτη επιλογή του μηχανογραφικού σου και μάλιστα με αξιοπρέπεια είναι ακατόρθωτο. Γιατί, ας μην γελιόμαστε, στις όποιες εξετάσεις πρέπει να είσαι πάνοπλος και χωρίς ελλείψεις για να αντεπεξέλθεις. Εδώ, παρουσιάζεται η αναγκαιότητα της μεταρρύθμισης πρώτα στο Δημοτικό, μετά στο Γυ-

μνάσιο και τελευταία στο Λύκειο και το Πανεπιστήμιο.

Κλείνοντας, λοιπόν, επισημαίνω, ότι ο στόχος του σχολείου δεν είναι να βγάξει μόνο άριστους μαθητές, αλλά μαθητές με ήθος και αξιοπρέπεια που θα μπαίνουν στο στίβο της ζωής, έτοιμοι να δώσουν τις μάχες στο ατομικό και κοινωνικό επίπεδο.

Ως λύση προτείνεται η κατανόηση της αρχής, ότι η παιδεία δεν είναι υπόθεση μιας μόνο κυβέρνησης, ενός κόμματος, ενός πεφωτισμένου ανθρώπου, αλλά υπόθεση όλου του λαού. Γι' αυτό πρέπει να ξεκινήσει ένας ληξιπρόθεσμος δημοκρατικός διάλογος σε όλα τα επίπεδα, στον οποίο θα πάρουν μέρος όλες οι δυνάμεις, για να θεσμοθετήσουν μια εκπαιδευτική πολιτική μακράς διαρκείας, τουλάχιστον εικοσαετίας. Έστω και αν θυσιαστεί η δική μας γενιά, που καλύπτει το μεταβατικό αυτό στάδιο, κάτι πρέπει να γίνει. Ο προσανατολισμός της προσπάθειας αυτής πρέπει να είναι η προσφορά οραμάτων και προοπτικής στη νεολαία, σε μια νεολαία που δεν θα σκύβει το κεφάλι, ούτε θα αλλοιθωρίζει προς ζένα πρότυπα αμφίβολης αξίας.

Σας ευχαριστώ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Φωτεινή Γότση.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΓΟΤΣΗ (Νομός Πρέβεζας): Φίλες και φίλοι, Έφηβοι Βουλευτές, κύριε Πρόεδρε, θέλω να αναφερθώ στον ελεύθερο χρόνο για τον έφηβο και γενικότερα τον άνθρωπο.

Ελεύθερος χρόνος είναι ο πέραν της βιοποριστικής ή άλλης εξαναγκαστικής εργασίας χρόνος, που ανήκει αποκλειστικά στον άνθρωπο, για να αναπαυθεί, να ξεκουραστεί, να αξιοποιήσει τις κλίσεις του και να καλλιεργήσει τα ενδιαφέροντά του. Εάν θεωρήσουμε, ότι το κυνήγι της επιτυχίας στο σχολείο, στο φροντιστήριο είναι εξαναγκαστική εργασία, ποιος πέραν της εργασίας χρόνος υπάρχει για τους νέους σήμερα, να τον διαθέσουν αποκλειστικά για τον εαυτό τους. Και, εάν υπάρχει, πως αξιοποιείται αυτός ο χρόνος σήμερα; Το έχουμε μάθει και από ποιούς; Μπορούμε να αξιολογήσουμε και να ξεχωρίσουμε την διασκέδαση από την ψυχαγωγία; Δεν μάθαμε, γιατί η ελληνική κοινωνία πέρασε πάρα πολύ γρήγορα στη σύγχρονη κοινωνία της αφθονίας. Υπάρχει μια αξιολογική σύγχυση, με αποτέλεσμα ό,τι μοντέρνο, χυδαίο και βάνανσο επικρατεί, να θεωρείται και ποιοτικά ανώτερο. Ο μέσος σύγχρονος Έλληνας και φυσικά ο νέος διαμορφώνει τα πρότυπα ζωής και του ελεύθερου χρόνου, σύμφωνα με τα συμφέροντα των προαγωγών του επιδεικτικού καταναλωτισμού. Στο γενικότερο πλαίσιο της καταναλωτικής μας κοινωνίας, ακόμα και η διασκέδαση έγινε καταναλωτικό προϊόν, που αγοράζεται και πουλιέται. Η βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου επιβάλλει, όμως, στους νέους ορισμένα στερεότυπα συμπεριφοράς, όσον αφορά στον τρόπο ψυχαγωγίας. Οι

νέοι για να μην απομονωθούν από τους άλλους συνομηλικούς τους αναγκάζονται να αποδεχθούν όλα αυτά.

Ποιος, όμως, αγαπητοί μου συνάδελφοι, Έφηβοι Βουλευτές, είναι ο τρόπος αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου σήμερα; Πρώτον, είναι η επαφή με τις τέχνες, μέσω του κινηματογράφου, του θεάτρου, του βιβλίου και της μουσικής είτε με τη μορφή δημιουργίας, είτε με την μορφή αισθητικής συγκίνησης από ένα ξένο έργο. Στη συνέχεια είναι ο αθλητισμός, μέσω του οποίου μπορεί να επιτευχθεί η ψυχοπνευματική και σωματική υγεία του ανθρώπου. Τρίτον, είναι οι κοινωνικές σχέσεις. Η επικοινωνία με τους άλλους συνανθρώπους μας βοηθά στο να ολοκληρωθεί η προσωπικότητα του ατόμου, να ανταλλάξουμε απόψεις, ιδέες, σκέψεις, ενισχύοντας έτσι τους θεσμούς με τους άλλους ανθρώπους για τη λύτρωση από τη μοναξιά. Με την συμμετοχή στα κοινά ολοκληρώνει ο άνθρωπος την προσωπικότητά του, την κοινωνικότητά του, οξύνει το πνεύμα του, την κριτική του ικανότητα και γίνεται περισσότερο υπεύθυνος.

Αν και είναι πρώτο από πλευράς βαρύτητας, άφησα τελευταία την επαφή με την παράδοση, την ιστορία μας και τον πολιτισμό μας. Η παράδοση για εμάς τους Έλληνες και η ιστορία μας έχουν πρότυπα. Ας τα χρησιμοποιήσουμε, για να μάθουμε την ευχαρίστηση που αισθάνεται, όποιος ζει αμέριμνα το πέρασμα του χρόνου. Θα βλέπουμε τον κόσμο γύρω μας όμορφο και την ζωή σαν κάτι ανεξερεύνητο, δημιουργικό, ακόμα ανοιχτό στη φαντασία μας στις λαχτάρες μας και στις επιθυμίες μας. Οι αρχαίοι πρόγονοί μας συνέλαβαν πρώτοι την έννοια του χρόνου. Ας κατανοήσουμε, λοιπόν, και εμείς ότι ο χρόνος είναι για τη ζωή μας και όχι η ζωή μας για τον χρόνο.

Ευχαριστώ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής Άλκηστις Μουρίκη, έχει το λόγο.

ΑΛΚΗΣΤΙΣ ΜΟΥΡΙΚΗ (Νομός Αχαΐας): Φίλες και φίλοι, Έφηβοι Βουλευτές, κληθήκαμε εδώ για να εκφράσουμε ελεύθερα τη γνώμη μας και οι περισσότεροι από εσάς έχετε ήδη ετοιμάσει κάποιο λόγο. Με κάποιες σημειώσεις που μόλις τα τελευταία 5 λεπτά έχω ετοιμάσει, θα προσπαθήσω να εκφράσω και εγώ τη γνώμη μου.

Θα ασχοληθώ με ένα θέμα, που ίσως να μην είναι ιδιαίτερα προσφιλές σε εμάς τους νέους. Είναι το θέμα της θρησκείας. Ιδιαίτερα τις τελευταίες ημέρες όλους πιστεύω μας απασχολεί, γιατί είναι ιδιαίτερα πολυσυζητημένο. Με απογοήτευση έχω σημειώσει, ότι στις μέρες μας, η εκκλησία προσκολλάται σε τυπικότητες. Βλέπουμε, ότι βρίσκεται σε μια συνεχή σύγκρουση με το κράτος, αν και δεν θα έπρεπε να είναι έτσι. Εγώ, λοιπόν, δεν θα προσκολληθώ

σε τυπικότητες. Θα προτιμήσω, να εκφράσω ελεύθερα και αυθόρμητα τη γνώμη μου, γι' αυτό και δεν θα προσκολληθώ

στην ανάγνωση κάποιου τυπικού λόγου.

Η Εκκλησία προσπαθεί να αναγραφεί το θρήσκευμα πάνω στις ταυτότητες. Έστω, ότι το πετυχαίνει. Θα πετύχει να γραφεί το θρήσκευμά μας πάνω σε ένα χαρτί. Όμως, μέσα μας θα έχει αναγραφεί; Πιστεύω, ότι αυτό είναι το κυριότερο, δηλαδή, να αναγραφεί μέσα μας και όχι σε κάποιο χαρτί, που είναι απλώς μια τυπικότητα και αυτό.

Η Εκκλησία είναι απομακρυσμένη από τους νέους. Αυτό φαίνεται και στις εκκλησίες. Όποιος πηγαίνει στην Εκκλησία διαπιστώνει, ότι λίγοι είναι οι νέοι που πηγαίνουν. Ο νέος δεν προτιμά την εκκλησία, αλλά κάποια άλλη διασκέδαση. Ο ίδιος είναι απομακρυσμένος.

Θα έπρεπε λοιπόν η Εκκλησία να αναλογισθεί, γιατί οι νέοι είναι τόσο απομακρυσμένοι και να προσπαθήσει με κάποιο τρόπο να τους προσεγγίσει και να τους εκλύσει. Πρέπει να αναζητήσει τα αληθινά αίτια, που έχουν απομακρυνθεί και όχι να προσκολλάται σε τυπικότητες.

Πιστεύω, ότι κάποια από τα αίτια, που δεν προτιμούμε την εκκλησία, είναι το βιβλίο των θρησκευτικών, το οποίο είναι κουραστικό για όλους μας. Πολλοί ακόμα και χριστιανοί δηλώνουν άθρησκοι, έτσι ώστε να αποφύγουν το μάθημα των θρησκευτικών. Αυτό πιστεύω, ότι είναι απαράδεκτο. Η Εκκλησία θα πρέπει να ενημερωθεί για το ζήτημα αυτό, αν ήδη δεν το ξέρει.

Για τους λόγους αυτούς, θα πρότεινα μια συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και για την συγγραφή των θρησκευτικών βιβλίων, αλλά και για γενικότερα θέματα. Έτσι θα προσεγγίσουν τους νέους, να πηγαίνουν στην εκκλησία. Άλλωστε αυτό επιδιώκει και η Εκκλησία.

Επίσης, θα πρέπει να γίνει μια προσπάθεια εκσυγχρονισμού της Εκκλησίας, όχι, βέβαια ως προς τα δόγματα και τα πιστεύω μας, αλλά στον τρόπο που τα εκφράζουν και που ζητούν από τους νέους να πιστεύουν και να προσέρχονται στους τόπους λατρείας.

Ελπίζω η Εκκλησία και το Κράτος να μην έλθουν τελικά σε σύγκρουση και να συνεργασθούν αρμονικά.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Μουρίκη άγγιξε ένα θέμα το οποίο απασχολεί την ελληνική κοινωνία και βρίσκεται αυτές τις ημέρες στις πρώτες σελίδες των εφημερίδων. Θα έλεγα, όμως, ότι δεν είναι το θέμα με το οποίο πρέπει να ασχοληθούμε, όταν υπάρχουν τόσα πολλά θέματα που έχουν σχέση με τα κοινωνικά προβλήματα, με τη νεολαία, με την εκπαίδευση, τον πολιτισμό κ.λπ. Ας αφήσουμε τα θέματα αυτά να τα αντιμετωπίσουμε εμείς οι μεγάλοι. Όλοι κουβαλάμε μέσα μας την πίστη μας και πιστεύω ότι θα βρεθεί η χρυσή τομή, η οποία θα δώσει διέξοδο στα αδιέξοδα, τα οποία έχουν δημιουργηθεί. Να μην καταλήξει ο λόγος σας σε λογοθέαμα μιας χρήσης,

όπως είπε στην υποδοχή ο Πρόεδρος της Βουλής χθες.

Η Έφηβος Βουλευτής Μαργαρίτα Οικονόμου έχει το λόγο.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Νομός Αρκαδίας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να μιλήσω και εγώ για τη θρησκεία και τη νεολαία μας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαρίστως, νομίζω όμως, ότι δεν θα έπρεπε να ασχοληθείτε με το συγκεκριμένο θέμα.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Νομός Αρκαδίας): Αγαπητοί φίλοι και φίλες, αισθάνομαι πολύ καλά που βρίσκομαι σ' αυτό το βήμα, γιατί από εδώ η φωνή μας γίνεται δύναμη. Θα ήθελα να μιλήσω για τη θρησκεία, δυστυχώς, όμως, και εδώ και έξω τα στόματα των νέων μένουν ερμητικά κλειστά σ' αυτό που πραγματικά πιστεύουν.

Η θρησκεία μας δεν πιστεύω ότι θα πρέπει να γίνει κάτι τυπικό, κάτι που θα γράφεται σε ένα πλαστικό χαρτί. Πρέπει εμείς να προσπαθήσουμε ώστε το έθνος και η θρησκεία μας να μείνουν ενωμένα και όχι να διαβιβάζουμε στο μέλλον ένα χάσμα, όπως όλοι το έχουν βαπτίσει τον τελευταίο καιρό. Βέβαια, υπάρχουν πολλά θέματα, όπως το εκπαιδευτικό σύστημα που πολλοί συνάδελφοι έθιξαν, αυτό, όμως, που με ενδιαφέρει αυτή τη στιγμή είναι η θρησκεία. Θέλουμε και στο σημείο αυτό να ακουσθεί η δική μας φωνή.

Θα ήθελα να θέσω ένα ερώτημα στην Εκκλησία: Υπάρχει πραγματικά η θρησκεία μέσα στην καθημερινή μας ζωή; Πόσοι από εμάς, όταν περνάμε μπροστά από μια εκκλησία κάνουμε το σταυρό μας; Πόσοι από μας κάνουμε το σταυρό μας, λίγο πριν φάμε; Το ερώτημα είναι: Θα την καταντήσουμε εμείς οι νέοι μια τυπική διαδικασία ή θα δώσουμε τη δυνατότητα -για το μέλλον το δικό μας, αλλά και των επόμενων γενεών- να κατανοήσουμε τι είναι Ορθοδοξία, τι πραγματικά αξίζει, τι μας έχει διδάξει και πόσο μας έχει βοηθήσει, τόσο κατά τη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης, όσο και κατά τη διάρκεια τόσων αιώνων;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Ψαθάς έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΨΑΘΑΣ (Α' Αθήνας): Φίλοι και συνάδελφοι, γειά σας. Ένα από τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα στην Ελλάδα είναι η έλλειψη πνευματικότητας. Το ελληνικό πνεύμα αδρανει. Η λαμπρή αρχαιοελληνική δημιουργία δεν υπάρχει στις μέρες μας. Οι νέοι, στην πλειοψηφία, αναλίσκόμαστε σε υλικές απολαύσεις και δεν ψυχαγωγούμαστε, όπως πρέπει. Δεν ψυχαγωγούμεθα με τη σωστή σημασία της λέξης, δεν άγουμε την ψυχή άνω, εκεί που πρέπει. Προτιμούμε τα κέντρα και τους ξέφρενους χορούς και δεν ενδιαφερόμαστε καθόλου για την πνευμα-

τική καλλιέργεια. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις είναι μόνο για τους “ξενέρωτους”. Έτσι, το πνεύμα μας, ο ήλιος αυτός, είναι χαμένος. Η ελπίδα μας το φεγγάρι, λειψό. Το Ελληνόπουλο ίσως να θέλει να καλλιεργηθεί, δεν υπάρχει, όμως, νερό, δεν υπάρχει ευκαιρία.

Αυτό, ακριβώς, βιώνω μέσα από την ποίησή μου. Θα σας διαβάσω ένα ποίημά μου:

Ο ήλιος χαμένος.

Το φεγγάρι λειψό.

Ο κόσμος καμμένος.

Το σκοτάδι πυκνό.

Ο αέρας μανιασμένος.

Το χόμα ξερό.

Ένας κόσμος διψασμένος.

Το λαρύγγι στεγνό.

Ένα ζώο σκοτωμένο.

Ένα πηγάδι ξερό.

Ένα παιδί ξελιγωμένο

που ζητάει νερό.

Μα το νερό είναι ακριβό

και το παιδί είναι φτωχό.

Δεν υπάρχει πια εδώ

ούτε νερό ούτε φαγητό.

Το νερό είναι πλέον μακρυνό

όνειρο πλέον, απατηλό.

Κλαίω σαν τ’ αποχαιρετώ.

Το κλάμα μου, όμως, ενοχλητικό.

Μα τι να κάνω, έτσι αντιδρώ

μ’ αυτά που βλέπω, μ’ αυτά που ζω

κι όλο στενεύει το μυαλό

όλο τελειώνει το νερό.

Πνεύμα, νερό, τροφή ψυχής,

όλο και πιο λιγοστό,

όσο και αν ψάξει θα δει κανείς

τον κόσμο αυτό πολύ φτωχό.

Γιατί το πνεύμα μέσ’ στη ζωή,

ήταν η θάλασσα πάνω στη γη.

Τώρα τι έμεινε, μια απλή πηγή

μέσα στην έρημο την αχανή.

Μια έρημο που δεν βλέπει κανείς

κι αν τη δει πως θα την προστατέψει

“ξεράνετέ την, ξέρετε εσείς,

πώς και ακόμα δεν την έχετε καταστρέψει.”

Έννοια μου, και την έχετε ήδη καταστρέψει

σαν όλα τα άλλα είδη.

Έννοια μου, και το ανθρώπινο πνεύμα

έφθασε πρόωρα στο δικό του τέρμα.

Ήταν φως και έγινε σκότος.

Ήταν ήλιος, που έγινε σκιά.

Ήταν αγάπη μα τώρα έγινε φθόνος.

Ήταν δάσος μα τώρα έγινε φωτιά.

Ο ήλιος χαμένος το φεγγάρι μικρό.

Ο κόσμος σαστισμένος.

Το φως πια σβηστό.

Ο τόπος πλημμυρισμένος

μα το χόμα ξερό.

Ο δρόμος είναι βρεγμένος

μα δεν υπάρχει νερό.

Το παιδάκι απεγνωσμένο

κλαίγοντας το κοιτώ.

Να πεθαίνει διψασμένο,

“λίγο νερό, λίγο νερό”.

Θέλουμε να καλλιεργηθούμε και να υπάρχουν παντού βιβλιοθήκες. Είναι ανεπίτευτο κάθε χωριό της Ελλάδας να διαθέτει κάποιου είδους κέντρο διασκέδασης, κάποια καφετέρια, κάποιο μπαράκι, μα όχι βιβλία, σχολεία και πνευματικά κέντρα. Θέλουμε κίνητρα για την παρακολούθηση μουσικών θεατρικών παραστάσεων, φθηνότερο εισιτήριο, αρτιότερη μουσική θεατρική και γενικότερη καλλιτεχνική παιδεία. Εκτός από τη Βουλή των Εφήβων, θέλουμε και Πνευματικά Κέντρα Εφήβων, συναντήσεις από την Ελλάδα και το εξωτερικό για ανταλλαγή ιδεών και απόψεων, όσον αφορά στις τέχνες και τα γράμματα. Θέλουμε θεσμοθέτηση ποιητικών συμποσίων, θεατρικών παραστάσεων, εκθέσεις βιβλίων και ζωγραφικής σε κάθε περιοχή της χώρας μας. Όμως, πρέπει και εμείς οι ίδιοι να αλλάξουμε. Να καταπολεμήσουμε τον υλιστή καλοπερασάκια και εγωπαθή εαυτό μας. Να επαναποθετήσουμε τις αξίες μας, όσο δύσκολο και αν είναι αυτό. Να στραφούμε στην πνευματική δημιουργία και όχι στις πρόσκαιρες απολαύσεις που μας διαφθείρουν. Άραγε, θα μπορέσουμε να τα καταφέρουμε; Ας το ελπίσουμε και να το προσπαθήσουμε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θέλω να σας αναφέρω ότι έχει εξαντληθεί ο κατάλογος των ομιλητών που ζήτησαν να μιλήσουν σήμερα και θα συνεχίσουμε με τους ομιλητές που ζήτησαν να μιλήσουν αύριο κατά αλφαβητική σειρά. Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτή Μπαρίτα Ζωή.

ΖΩΗ ΜΠΑΡΙΤΑ (Νομός Ευβοίας): Όταν κάποιος μπει σε ένα σχολείο, θα αντιληφθεί δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα. Από τη μία οι μαθητές και από την άλλη οι καθηγητές σαν να βρίσκονται σε μία διαρκή πάλη. Τα συμφέροντα και των δύο συμπίπτουν μόνον ως προς την άποψη, ότι το σχολείο είναι αργαία και αναγκαίο κακό. Έτσι, όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα η κατάσταση, πράγματι έτσι είναι. Από τη μία μεριά, οι μαθητές κάνουν ξέφρενους πανηγυρισμούς κάθε φορά που έχουν κάποιο κενό αδιαφορώντας μήπως οι καθηγητές έχουν κάποιο σοβαρό πρόβλημα υγείας. Επίσης, λειτουργούν σαν να προσπαθούν να εξαπατήσουν τους καθηγητές, όταν καταφεύγουν σε σκονάκια και

αντιγραφές. Από την άλλη μεριά, οι καθηγητές αρκούνται μόνο στην παράδοση και πιστεύουν ότι έχουν κάνει το παιδαγωγικό τους χρέος, αν τελειώσουν τη διδακτέα ύλη μέσα στο χρονικό διάστημα που πρέπει. Κάποιοι από αυτούς, όμως, δεν γνωρίζουν ότι παιδαγωγός σημαίνει διαμόρφωση χαρακτήρα, ενός χαρακτήρα που θα προσφέρει ψυχική ελευθερία στο άτομο. Βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνάμε και τα παραδείγματα φωτισμένων καθηγητών και το μαθητικό αισθητήριο που τους διακρίνει, αποδίδοντάς τους τις τιμές που τους πρέπει. Όμως, τι συμβαίνει; Τα παιδιά είναι διεφθαρμένα και οι καθηγητές τεμπέληδες; Όχι, αυτό δε μπορούμε να το πούμε, σίγουρα. Εδώ, υπάρχει κάτι το διαφορετικό. Είναι μία κατάσταση θεμελιωμένη από οργανισμούς και αρμοδίους, που θέλουν να προάγουν πελατειακές σχέσεις ανάμεσα σε μαθητές και καθηγητές. Είναι ένα σύστημα που θέλει, μέσα από τα σχολεία, να εξαγοράσει συνειδήσεις, κοιμισμένα άτομα και στρατιωτάκια που το μόνο που θα κάνουν είναι να αποστηθίζουν, χωρίς να γνωρίζουν την αξία των γνώσεων. Μαθαίνουν κλίσεις ρημάτων, μαθηματικούς και φυσικούς τύπους, αλλά δεν γνωρίζουν ότι αυτό που χρειάζεται κάθε άνθρωπος είναι να είναι απαγκιστρωμένος από κάθε αυθεντία που τον κρατά δούλο. Οι σχέσεις μεταξύ καθηγητών και μαθητών είναι στο πλαίσιο μετατροπής των νέων σε ρεαλιστές, ορθολογιστές τεχνοκράτες, άκαμπτους επαγγελματίες, χωρίς συναισθήματα και ηθικούς φραγμούς. Σ' αυτήν την προσπάθεια συμπεριλαμβάνεται και το γεγονός ότι οι μαθητές κατακλύζονται από αλλεπάλληλες γραπτές δοκιμασίες, για τις οποίες πρέπει κάποιος να διαβάζει διαρκώς όλη τη σχολική χρονιά. Αυτό σημαίνει πως η κοινωνία θεωρεί σωστό μαθητή αυτόν που διαρκώς μελετά. Σίγουρα, οι καθηγητές μπορούν να αξιολογήσουν τους μαθητές, χωρίς τις αλλεπάλληλες γραπτές δοκιμασίες και μέσα από τη καθημερινή προφορική συμμετοχή τους μπορούν να καταλάβουν την αξία του καθενός. Όμως, αυτό κάποιοι δεν το θέλουν και σίγουρα οι μαθητές μπορούν να τους διακρίνουν.

Υπάρχουν και άλλα προβλήματα στην παιδεία που εμείς τα βιώνουμε καθημερινά. Σε μία δημοκρατική κοινωνία υποτίθεται πως η παιδεία δεν είναι εμπόρευμα. Αφού αναγνωρίζουμε ότι η Ελλάδα έχει δημοκρατικό πολίτευμα, γιατί τότε η παιδεία έχει γίνει εμπόρευμα; Όμως, δεν είναι η ώρα που πρέπει να γυρίσουμε στη μοιρολατρεία. Πρέπει να ενεργοποιηθούμε και να σταματήσουμε να αποδίδουμε μόνον ευθύνες. Οι νέοι μπορούν να ξεσηκωθούν και να αποδείξουν την αξία τους. Οι μαθητικές κινητοποιήσεις δεν είναι μία καραμέλα που μπορούμε να πιπιλάμε για να θυμόμαστε περασμένα μεγαλεία. Είναι μια πραγματικότητα που σίγουρα δεν προερχόταν από όργανα των πολιτικών κομμάτων, αλλά από νέους μαθητές, ώριμα τέκνα της οργής.

Αυτή ήταν η αρχή και τώρα μπορούμε να συνεχίσουμε, γκρεμίζοντας τα παλιά σχολεία που θυμίζουν φυλακές. Μπορεί κάθε Ελληνόπουλο να δείξει την αξία του. Τα Ελληνόπουλα μπορούν να γαντζωθούν από τα ιδανικά τους και να αποδείξουν ότι μπορούν να καταφέρουν πάρα πολλά. Να αντισταθούν στα εξευτελιστικά συστήματα που επιβάλλει η παγκοσμιοποίηση και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Όλη η Ελλάδα πρέπει να ξεσηκωθεί σε αυτόν τον αγώνα για τη μόρφωση, που εξασφαλίζει τα υψηλότερα ιδανικά. Αυτοί που έχουν επιβάλλει την παρούσα κατάσταση στα σχολεία θέλουν να μας βλέπουν σαν μια γενιά αποχαυνωμένη και αδιάφορη για τα πολιτικά, ώστε να μπορούν να συνεχίζουν τα σχέδιά τους και να μας αποδυναμώνουν. Εμείς θα δεχθούμε τους οργανισμούς και τους αρμοδίους, που θέλουν να περάσουν τα σχέδια αυτά; Θα δεχθούμε έναν έμπορο της COCA COLA, έναν έμπορο της BENETTON, που προκειμένου να διατηρήσει την ιδιοτελεία του, θέλει να μας κάνει άβουλους; Αυτό δεν έχουν δικαίωμα να το κάνουν. Μπορούμε όλοι να αγωνιστούμε. Η παιδεία δεν είναι μία αγγαρεία, αλλά η δυνατότητα που μέσα απ' αυτή ο καθένας μπορεί να γνωρίσει τα δικαιώματά του.

Ας βγούμε όλοι στους δρόμους, δεν είναι ποτέ αργά, γιατί άλλωστε αξίζεις να υπάρχουν για ένα όνειρο και ως είναι η φωτιά που θα σε κάψει.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Μούκας Ιωάννης.

(Στο σημείο αυτό προσέρχεται ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Χρ. Κακλαμάνης, για να παρακολουθήσει τις εργασίες της Επιτροπής της Βουλής των Εφήβων)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΥΚΑΣ (Νομός Θεσπρωτίας): Κατ' αρχήν, θέλω να ζητήσω συγγνώμη για δύο πράγματα. Πρώτον, γιατί ετοίμασα αυτήν τη στιγμή πρόχειρα το λόγο μου, που δεν είναι ο καλύτερος, και δεύτερον, γιατί θα μιλήσω και εγώ για τη θρησκεία. Ανεβαίνοντας στο βήμα αυτό, μου έρχονται δύο σκέψεις, δύο πρόσωπα. Ένας Αθηναίος ρήτορας και ο αγαπητός μας Χριστόδουλος. Καταλαβαίνετε ότι θα μιλήσω κι εγώ για την Εκκλησία, γιατί στις μέρες μας επικρατεί ένας πανικός μεταξύ πολιτείας και εκκλησίας.

Ποιός ευθύνεται γι' αυτήν την ταραχή; Κατά την ταπεινή μου γνώμη, το κράτος πρέπει σαφώς να διαχωρισθεί από την εκκλησία, αλλά όχι και να αποχρωματιστεί. Η μη αναγραφή του θρησκευματος πρέπει να θεσπιστεί, γιατί είναι ένα άκρως στατιστικό στοιχείο. Γιατί υπάρχουν μειονότητες στην Ελλάδα, Μουσουλμάνοι, Βουδιστές και κάποιοι άθεοι οι οποίοι, όμως, δέχονται την ρατσιστική κρίση των Ορθόδοξων Ελλήνων. Στις ημέρες μας Εκκλησία νοείται μόνο η Ιεραρχία της Εκκλησίας. Αυτοί τώρα μάχονται εναντίον ενός άθεου κράτους, το οποίο επιβουλεύεται

την Εκκλησία. Από τί, όμως, κινδυνεύει η Εκκλησία άραγε; Μήπως κινδυνεύει από τον ηγέτη της που επελέγη και δεν εξελέγη;

Η Εκκλησία λέει ότι προσφέρει, υλικώς και όχι πνευματικώς, τα πάντα στους πιστούς της. Θέλετε να μάθετε τί προσφέρει; Απολύτως τίποτα. Γιατί το λέω αυτό; Η περιουσία της Εκκλησίας είναι αμύθητη και αντί να προσφέρεται στους φτωχούς και στους πολύτεκνους γίνεται κάποιες υπερλούξ mercedes, κάποια κτήρια τα οποία είναι θεσπέσια, επιβλητικά και γίνονται επίσης χρυσοκέντητα άμφια. Και αυτό, επίσης, που έχει ο κύριος Χριστόδουλος στο κεφάλι του και αυτό που κρατάει στο χέρι του, μήπως έχετε αναλογιστεί πόσο κάνει; Μήπως έχετε αναλογιστεί πόσες φτωχές οικογένειες για πόσα χρόνια θα μπορούσαν να τρέφονται; Και, όμως, λένε ότι προσφέρουν τα πάντα σε αυτούς τους πιστούς. Πνευματικά τους παραδέχομαι. Και εγώ, Χριστιανός Ορθόδοξος είμαι, αλλά δε μπορώ να βλέπω αυτή την κατάσταση που υπάρχει τώρα στην Εκκλησία μας και στην κοινωνία μας, γιατί η Εκκλησία φταίει.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Συγγνώμη που θα σας διακόψω, αλλά ρώτησα εδώ τους νεαρούς ρεπόρτερ του μαθητικού τύπου που παρακολουθούν τη συνεδρίαση και μου είπαν ότι άκουσαν άλλα δύο παιδιά που μίλησαν και αναφέρθηκαν στο θέμα αυτό. Θα μου επιτρέψετε, και εσείς και όσοι άλλοι θέλετε να μιλήσετε, να σας πω τούτο.

Θα σας θυμίσω ότι χτες, που σας υποδέχθηκα, σας είπα να μην επιτρέψετε σε κανέναν να μετατρέψει τον λόγο σας σε λογοθέαμα μιας χρήσης. Το θυμάστε που σας το είπα;

Όταν ξεκινήσαμε αυτό το θεσμό, είχαμε πάρα πολλούς που είχαν επιφυλάξεις. Γι' αυτό και πάρα πολλοί είχαν αρνητική διάθεση και τη διάθεση αυτήν την εξεδήλωσαν "αρπάζοντας" μία φράση, μία τοποθέτηση. Οι νέοι μας έχουν απόψεις. Το θέμα είναι, αν αυτές τις απόψεις τις βλέπεις σε όλη τους την έκταση, σε όλο τους το βάθος ή στέκεσαι σε κάτι που κάποιοι από αυτούς λένε κάποια στιγμή, για να χαρακτηρίσεις γενικεύοντας και ισοπεδώνοντας μία ολόκληρη γενιά, έτσι ή αλλιώς. Επιβίωσε ο θεσμός αυτός 5 χρόνια, γιατί αποδείχθηκε ότι και η επιλογή είναι απολύτως αντικειμενική και αδιάβλητη και υπάρχει και απόλυτη ελευθερία έκφρασης και στις Επιτροπές και στην Ολομέλεια. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει να προφυλάξουμε εμείς αυτό το θεσμό από οποιαδήποτε κακοπραίρετη διάθεση. Εγώ, λοιπόν, θέλω να σας παρακαλέσω θερμά και επί του βήματος τον εκλεκτό μας κύριο Μούκα και όλους σας. Η Επιτροπή αυτή των Μορφωτικών Υποθέσεων έχει ένα ευρύτατο αντικείμενο: Παιδεία, πολιτισμό, αθλητισμό, Ολυμπιάδα. Ιδού πλείστα όσα θέματα. Ας μην καταναλώσουμε τις πνευματικές μας δυνατότητες, τον λόγο μας, σε ένα θέμα σημαντικό μιν,

αλλά που πιστεύω ότι δεν θα βοηθήσει σε τίποτε τη δική σας ενασχόληση με το θέμα αυτό. Πέραν του να εναλλασσόμαστε εκεί στο βήμα, κάποιοι θα έχουν την μία και κάποιοι θα έχουν την άλλη άποψη και κατά κάποιον τρόπο, αντιγράφοντας τους μεγάλους, ουσιαστικά, θα μεταβληθούν σε ένα κακέκτυπο αυτής της εικόνας που παρουσιάζει σήμερα η χώρα, εξαιτίας των μεγάλων.

Εγώ θέλω, πατρικά, φιλικά, να το ακούσετε και να το σεβαστείτε αυτό. Ξέρω πόσο σημαντικό είναι για κάποιον, όταν έχει ζυμώσει μέσα στο μυαλό του μια άποψη, μια ιδέα να τους λες "ξέρεις, σε παρακαλώ, τον χρόνο που έχεις, ξόδεψέ τον για άλλες ιδέες που προφανώς έχεις". Και αυτό γιατί πιστεύω ότι οι νέοι άνθρωποι δεν έχουν έμμονες ιδέες. Δεν έχουν μόνο μια ιδέα να μας πούν εδώ πέρα. Έχουν πάρα πολλές. Και ο φίλος μας ο Μούκας σίγουρα έχει. Ας τ' αφήσουμε, λοιπόν, αγαπητέ μου φίλε, διότι θα κάνεις απλούστατα το εξής: Θα μεταφέρεις εδώ διάφορες κατηγορίες που εκτοξεύονται κατά της εκκλησίας. Κάποιοι άλλοι θα μεταφέρουν κάποιες κατηγορίες που εκτοξεύονται κατά της πολιτείας, και νομίζω, σε τίποτα δεν θα μας βοηθήσει μια τέτοια τακτική.

Γι' αυτό, σας παρακαλώ θερμότητα όλους, να σεβαστείτε αυτό, το λέω για το καλό του θεσμού. Το ότι υπάρχουν απόψεις, και έτσι και αλλιώς, είναι βέβαιο. Τι νόημα έχει, αν στους δύο που μίλησαν μιλήσει και ένας ακόμη και εν συνέχεια και άλλοι και οι πέντε που θα έρθετε από την Επιτροπή στην Ολομέλεια, αντί να μας μιλήσετε για τα μεγάλα ιδεώδη του Πολιτισμού και της παιδείας, να απασχολήσετε το πανελλήνιο με το θέμα των ταυτοτήτων; Με όλη την αγάπη, σας το λέω αυτό. Δεν θέλω με τίποτα να εμποδίσω το διάλογο μεταξύ σας, αλλά εγώ έχω περισσότερη εμπιστοσύνη στη δική σας υπευθυνότητα, από όσο έχω σε πολλών μεγάλων την υπευθυνότητα. Αυτό σε παρακαλώ, αγαπητέ μου φίλε, είμαι βέβαιος ότι και άλλα πράγματα έχεις να πεις, είναι έτσι;

ΜΟΥΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Έχω και άλλα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Ωραία, σε ευχαριστώ πάρα πολύ και δείξε κατανόηση σ' αυτό που σου ζητώ. Διότι δεν θα' θελα με τίποτα να δω στα κανάλια ή στις εφημερίδες απλώς κάποιες κορώνες, κάτι που βολεύει, για να μπουν τίτλοι. Ενώ, κάθε χρόνο τα Πρακτικά της Βουλής των Εφήβων, σε χιλιάδες τόμους που βγάζουμε, τα στέλνω σε όλους, πολλοί, λίγοι τα μελετούν. Οι πλείστοι στέκονται σε κάποιες φράσεις, σε κάποιες κορώνες και αδικούν και το θεσμό και τις χιλιάδες των παιδιών που παίρνουν μέρος για να συμμετάσχουν, για να εκφραστούν. Και, ασφαλώς, δεν θέλουν, παίρνοντας μέρος σε αυτόν τον θεσμό, να εξασφαλίσουν, απλώς, κάποια εκπομπή σε κάποιο κανάλι, κάποιο τίτλο σε κάποια εφημερίδα.

Θέλουν να πουν τις ιδέες τους και προσδοκούν ότι κάποιος, έστω και λίγοι, από την πολιτεία και την κοινωνία, θα ενσκήψουν πάνω από αυτές τις ιδέες και θα τις μελετήσουν. Κάνε το αυτό, σε παρακαλώ, και είμαι βέβαιος ότι έχεις τη δυνατότητα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Σας ευχαριστούμε πολύ, κύριε Πρόεδρε της Βουλής για την παρέμβασή σας. Προηγουμένως και εγώ παρεκάλεσα τις δεσποινίδες εφήβους και τους κυρίους βουλευτές για κάποιον αυτοπεριορισμό γι' αυτό το θέμα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Σίγουρα απ' ό,τι βλέπω αθλείσθε. Πείτε μας κάτι, κύριε Μούκα, για τον αθλητισμό, κάτι για την Ολυμπιάδα. Είναι τόσα πολλά τα θέματα στα οποία μπορείτε να αναφερθείτε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΥΚΑΣ (Νομός Θεσπρωτίας): Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων, αυτά που είπα προηγουμένως δεν είναι λογοθέαμα μιας κρίσης. Είναι η γνώμη μου. Επίσης, πρέπει να σας πω, ότι δεν αμφισβητώ το θεσμό. Αν τον αμφισβητούσα, δεν θα ήμουν εδώ. Επίσης, δεν είμαι αντίγραφο κανενός. Είμαι ο εαυτός μου.

Μας κατηγορούν ότι είμαστε παιδιά των φαστφουντάδικων. Είναι ψέμα. Είμαστε παιδιά του σχολείου, της οικογένειας και της μελέτης.

Και τώρα κάτι για τους Ολυμπιακούς αγώνες. Βλέπω ότι οι μισοί απ' αυτούς που μετέχουν είναι Πρόεδροι. Υπάρχει Πρόεδρος της Επιτροπής, Πρόεδρος της μισής Επιτροπής, Πρόεδρος της Υποεπιτροπής. Το τόνισε αυτό και χθες ο κ. Σαμαράκης. Αμάν πια! Υπάρχει ανάγκη να προχωρήσουν τα διάφορα έργα. Αυτό πρέπει να δούμε.

Τελειώνοντας, σας ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε της Βουλής που με διακόψατε και σας ευχαριστώ που μου προσφέρατε τα σοφά σας λόγια.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τον Εφηβο Βουλευτή Ιωάννη Μούκα.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ειρήνη Κυριάκου.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΥΡΙΑΚΟΥ (Νομός Δωδεκανήσου): Κύριε Πρόεδρε, δεν είμαι προετοιμασμένη και θα παρακαλούσα να μιλήσω το απόγευμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (Β' Αθήνας): Μπορώ να κάνω μία παρέμβαση;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Μπορείτε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (Β' Αθήνας): Ακούστηκε από τον προηγούμενο αγαπητό συνάδελφο κάτι για τους ορθόδοξους. Οι ορθόδοξοι

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Κύριε Παπαδάκη είπαμε όχι κρίσεις αυτού του είδους. Ο κύριος Πρόεδρος της Βουλής, προηγουμένως, παρεκάλεσε κάτι. Παρακαλώ να μείνουμε εκεί.

(Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα 15' λεπτών)

ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Συνεχίζεται η διακοπείσα συνεδρίαση. ΤΟ λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Νέρης Σταμέλος.

(Στο σημείο αυτό προσέρχεται στην Αίθουσα ο Πρόεδρος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος "Βουλή των Εφήβων" κ. Αντώνιος Σαμαράκης, για να παρακολουθήσει τις εργασίες της Επιτροπής της "Βουλής των Εφήβων")

ΝΕΡΗΣ ΣΤΑΜΕΛΟΣ (Νομός Βοιωτίας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να μιλήσω για το θέμα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, η οποία είναι βασισμένη σε ξένα πρότυπα και επιβλήθηκε αυταρχικά στα σχολεία και να τονίσω μερικά λάθη τα οποία έγιναν στην εφαρμογή της.

Πιστεύω, ότι για να εφαρμοστεί καλύτερα η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, θα έπρεπε να είχε άλλο τρόπο εφαρμογής και τότε σίγουρα θα είχε επιτύχει. Το ότι ήταν αναγκαία, είναι προφανές.

Η μεταρρύθμιση θα πρέπει να επιβληθεί σταδιακά, αρχίζοντας από το νηπιαγωγείο που είναι η βάση για την εκπαίδευση, έπειτα να περάσει στο Δημοτικό, στα Γυμνάσια και κατόπιν στα Λύκεια. Έτσι, ο μαθητής μέσα από τη βαθμίδα θα ήξερε τι έχει να αντιμετωπίσει στο εξής και θα λάμβανε σταθερές γνώσεις κάθε χρονιά.

Άλλα προβλήματα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης είναι η υποδομή των σχολείων. Πολλά σχολεία δεν είχαν καθηγητές για να διδάξουν το μάθημα της Πληροφορικής ή υπολογιστές για να κάνουν εφαρμογές. Θα ήταν προτιμότερο ο καθηγητής σε κάθε σχολείο να έχει το εργαστήριό του. Είμαι και εγώ υπέρ της αξιολόγησης των καθηγητών και υπέρ του γεγονότος ότι ο κάθε καθηγητής πρέπει να διδάσκει στην ειδικότητά του, οπότε ο μαθητής θα λαμβάνει γνώση από ένα ειδικό σε κάθε θέμα. Καλό θα ήταν ο διευθυντής του κάθε σχολείου να αποδεσμευθεί από τα διδακτικά του καθήκοντα, για να μπορεί να οργανώνει την εργασία των καθηγητών και να είναι υπεύθυνος για την ασφάλεια του σχολείου. Να δημιουργηθεί ομάδα συμβούλων της κάθε περιφέρειας, που θα εκλέγονται από μία επιτροπή ειδικών πανεπιστημιακών και όχι κατόπιν συνέντευξης που τώρα γίνεται. Οι σύμβουλοι αυτοί θα λειτουργούν σε επίπεδο νομού, θα ενημερώνουν τους καθηγητές για τις νέες εξελίξεις, για το πώς πρέπει να εφαρμοστούν τα νέα συστήματα. Καλό δε θα ήταν να έχουν ορισμένη θητεία και, όταν αυτή λήγει, να μη μπορούν να εκλεγούν στην ίδια θέση, γιατί πολλές φορές δημιουργούνται προβλήματα αυθαιρεσίας.

Πολλοί συμφωνούν όα τα σχολικά βιβλία είναι πρόχειρα γραμμένα και πρέπει να ξαναγραφούν, αλλά γενικά πρέπει να αλλάξει ο τρόπος διδασκαλίας, καθότι έχει από-

δειχθεί με έρευνες, που έχουν γίνει από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ότι οι μαθητές δεν αφομοιώνουν ένα μάθημα όταν επαναλαμβάνονται τα ίδια και τα ίδια.

Προτείνουμε, λοιπόν, νέες μεθόδους διδασκαλίας, οι οποίες θα κινούν το ενδιαφέρον του μαθητή στη μάθηση. Και πιστεύω πως μια καλύτερη έρευνα θα βοηθούσε στην καλύτερη εφαρμογή αυτής της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. Ζαχαρίας Ορφανουδάκης.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΟΡΦΑΝΟΥΔΑΚΗΣ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Αγαπητέ κ. Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι Βουλευτές, αιώνιε έφηβε Αντώνη Σαμαράκη, όπως ακούσατε προηγουμένως, προέρχομαι από τη Βόρεια Ελλάδα, από τη Θεσσαλονίκη. Μπορεί να μην έχω εγώ προβλήματα, όσον αφορά την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, ενώ κάποιοι άλλοι από εμάς έχουν, αλλά ίσως αυτά τα προβλήματα που συζητούνται να υπάρχουν σε ορισμένες περιοχές. Έχουμε παρατηρήσει από την καθημερινή μας ζωή ότι λείπουν από το χώρο της εκπαίδευσης υλοτεχνικά μέσα. Όσον αφορά τα κτήρια και τα εποπτικά μέσα που υπάρχουν στα σχολεία αυτά δεν χρησιμοποιούνται, γιατί δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι καθηγητές. Κρίνω απαραίτητο ότι αυτά τα μέσα πρέπει κάποτε να χρησιμοποιηθούν. Πάρτε ως παράδειγμα τα ΤΕΕ: Μέχρι τα Χριστούγεννα, απ' όσο εγώ γνωρίζω, δεν είχαν κανένα βιβλίο. Αυτό το ανέφερα ως ένα παράδειγμα, αλλά είναι πραγματικότητα. Το ίδιο συμβαίνει και με τους διορισμούς των καθηγητών. Ενώ υπάρχουν πολλοί καθηγητές, που θέλουν να διοριστούν, το Υπουργείο δεν τους διορίζει, με αποτέλεσμα να έχουμε μεγάλα κενά σε καθηγητές. Και υπάρχουν σειρές από καθηγητές που περιμένουν για να εργαστούν. Αυτό οδηγεί σε κακές σχέσεις ανάμεσα σε καθηγητές και μαθητές. Οι μη διορισμοί καθηγητών, καθώς και οι κακοί μισθοί των καθηγητών είναι θέματα που δημιουργούν προβλήματα.

Είμαστε, επίσης, σε περίοδο Πανελληνίων εξετάσεων και έχουμε παρατηρήσει ότι καθηγητές μας προετοίμασαν για να δώσουμε εξετάσεις σε μάθημα όχι της ειδικότητάς τους. Ίσως και η αποτυχία μας να οφείλεται εν μέρει και σ' αυτό το θέμα.

Επίσης, σχολεία μικρού δυναμικού, με μικρό αριθμό μαθητών δεν δίνουν δυνατότητα επιλογής μαθημάτων. Π.χ. εγώ ήθελα να επιλέξω το μάθημα των Αγγλικών, αλλά δε μπορούσε να δημιουργηθεί τμήμα, γιατί υπήρχαν λίγοι μαθητές. Το ίδιο συμβαίνει και με ολόκληρες κατευθύνσεις και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τα παιδιά να απομακρύνονται από τις σχολές που θέλουν να επιλέξουν.

Επίσης, η ενημέρωση δεν ήταν έγκυρη και έγκαιρη, με αποτέλεσμα να μη λυθούν κάποιες απορίες για τον τρόπο εξετάσεων, πράγμα που μπορούσε να γίνει από τον

Σεπτέμβρη, όπως είχε γίνει από τον κ. Γ. Παπανδρέου, όταν ήταν Υπουργός. Η ενημέρωση για το τότε σύστημα του Εθνικού Απολυτηρίου είχε γίνει από το μήνα Σεπτέμβριο. Τώρα, αναγκαστήκαμε να περιμένουμε μέχρι το Νοέμβριο και ακόμα είχαμε απορίες.

Όσον αφορά στην επαρχία, διαπιστώνω ότι τα κέντρα των αποφάσεων είναι μακριά και όταν φθάνουν οι εγκύκλιοι για όλα τα θέματα, η ενημέρωση είναι πολύ καθυστερημένη και πολλές φορές παραπονημένη. Δηλαδή, κάτι σαν “σπασμένο τηλέφωνο”. Οι ελλείψεις αυτές οδηγούν σε απομάκρυνση των παιδιών από την παιδεία και ειδικά για τα παιδιά που μένουν σε απομακρυσμένες περιοχές. Λύσεις υπάρχουν, αρκεί να βρεθούν και να πραγματοποιηθούν. Παράδειγμα είναι να δοθεί μεγαλύτερη εξουσία στα περιφερειακά διοικητικά όργανα.

Όσον αφορά στο διορισμό των καθηγητών και τα αιτήματά τους, θα θέλαμε να εισακουστούν αυτά από τον Υπουργό Παιδείας. Επίσης, προτείνουμε δημιουργία νέων σχολείων. Υπάρχουν πάρα πολλά παλιά σχολεία που, συνήθως, είναι ακατάλληλα για φοίτηση.

Επίσης, ακούστηκε προηγουμένως από τη Βουλευτή, κυρία Ζωή Μαρίνη, ότι θα έπρεπε να κάνουμε κάτι για τους μαθητές “παπαγάλους”. Έχω αντίθετη άποψη γι' αυτό το θέμα. Ο σκοπός του συστήματος δεν είναι να βγάλουμε τέτοιους μαθητές. Ίσως, εμείς να νομίζουμε ότι είναι έτσι. Όπως και η αντίληψη ότι τα σχολεία είναι φυλακές ή ότι η λύση είναι να βγούμε στους δρόμους. Αυτή είναι η μία άποψη. Οι λύσεις δίνονται, κατά την άποψή μου, μέσα από το σχολείο, μέσα από το τι πιστεύουμε εμείς μέσα στο σχολείο και όχι από το τι κάνουμε έξω από το σχολείο. Όταν βγαίνεις έξω, συνήθως δεν ακούγεται. Μέσα στο σχολείο θα δείξεις ποιος είσαι, όπως και ότι “παπαγάλος” δεν δημιουργείσαι μέσα από το σύστημα παιδείας. Εμείς, το θέλουμε να είμαστε έτσι.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Διαμάντω Αντρέου.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΑΝΔΡΕΟΥ (Λεμεσός Κύπρου): Αγαπητό Προεδρείο, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, όταν κάποτε ρωτήθηκε ο Γάλλος ιστορικός Μισελέ, ποιο είναι το πρώτο κεφάλαιο της πολιτικής, αποκρίθηκε: η παιδεία. Όταν ερωτήθηκε ποιο το δεύτερο, απάντησε η παιδεία, όταν ερωτήθηκε ποιο το τρίτο, απάντησε: η παιδεία.

Πράγματι, σήμερα από όλους τονίζεται ότι οι καλύτερες επενδύσεις ενός κράτους είναι οι επενδύσεις στην παιδεία. Καθημερινά, αποδεχόμαστε ότι η παιδεία μπορεί να αλλάξει τον κόσμο και να μετατρέψει τον ανταγωνισμό σε συνεργασία, το μίσος σε αποδοχή, τον αδιάφορο πολίτη σε γνήσιο συνεργάσιμο πολίτη. Παρόλο που η καθημερινή πραγματικότητα κάθε άλλο παρά επιβεβαιώνει αυτή τη θέση. Το σχολείο έχει στόχο του την καλλιέργεια και την α-

νάπτυξη όλων των δυνατοτήτων του νέου ανθρώπου τόσο των σωματικών του όσο και των ψυχικών του. Αποβλέπει στη διάπλασή του σε μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Το σχολείο προσφέρει γνώσεις για τον άνθρωπο και τον πολιτισμό του. Οι γνώσεις ωφελμιστικής κατεύθυνσης δεν αποβλέπουν και δεν χρησιμοποιούνται για κανένα άλλο σκοπό, εκτός του γνωστού, που είναι η επιτυχία στις εξετάσεις. Δεν λέω ότι δεν θα έπρεπε να μαθαίνουμε όσα μαθαίνουμε. Ίσα, ίσα που κανείς δεν αμφισβητεί την αναγκαιότητά τους. Δεν θα έπρεπε, όμως, το σχολείο να ασχολείται και με την τέχνη και να μας φέρνει σε άμεση επαφή με την καλλιτεχνική δημιουργία και να μη διαμορφώνει μια ακόμα αδιάφορη γνώση; Δεν θα έπρεπε το σχολείο να ευαισθητοποιεί τα παιδιά σε θέματα περιβάλλοντος, να προωθεί τις ανθρώπινες σχέσεις και το διάλογο, όντας το ίδιο ανοιχτό και δημοκρατικό;

Όμως, το σχολείο είναι ένα γκρίζο, τσιμεντένιο συγκρότημα, χωρίς ελεύθερους χώρους, χωρίς πράσινο, χωρίς αθλητικές εγκαταστάσεις, που μόνο πλήξη μπορεί να μας προκαλέσει. Πώς να μας πείσει, λοιπόν, ότι πασχίζει για την ελευθερία μας, ότι προάγει τον διάλογο και τις ανθρώπινες σχέσεις, όταν πέντε ημέρες την εβδομάδα μας επιβάλλεται η εκπαιδευτική διαδικασία και δεν μας ζητείται και δεν μας επιτρέπεται η συνεργασία;

Πώς να μην γελοιοποιείται στα μάτια μας, όταν αναφέρεται με τόσο “σεβασμό” στις τέχνες και τους καλλιτέχνες, τη στιγμή που η σχέση σχολείου - καλών τεχνών περιορίζεται; Υπάρχει η μουσική, η ζωγραφική, το θέατρο, ο χορός στο σχολείο, αλλά οι ώρες διδασκαλίας είναι ελάχιστες και περιορισμένες, μάλιστα είναι μόνο για τους μαθητές Γυμνασίου. Το σχολείο, λοιπόν, ενώ υποστηρίζει ότι η τέχνη ημερώνει τον άνθρωπο και τον εξυψώνει, την αγνοεί και την αποκλείει από την εκπαιδευτική διαδικασία.

Και στον αθλητισμό τα πράγματα δεν είναι καλύτερα. Οι χώροι άθλησης είναι περιορισμένοι και οι ώρες που διαθέτει το αναλυτικό πρόγραμμα για τη σωματική αγωγή των νέων είναι ελάχιστες. Το αποτέλεσμα: Ο νέος να αντιμετωπίζει προβλήματα υγείας, να γίνεται παθητικός θεατής και όχι ενεργός πρωταγωνιστής της ζωής.

Ο νέος των 18 χρόνων θα βγει στην κοινωνία χωρίς ουσιαστικά εφόδια, πέρα από ένα Απολυτήριο που, μάλλον, δεν έχει πια αντίκρισμα. Για την πολιτεία, βέβαια, ο δεκαοκτάχρονος είναι ώριμος και υπεύθυνος πολίτης, αφού του παρέχει και το δικαίωμα ψήφου. Όμως, οι παροχές τελειώνουν κάποτε. Και σ’ αυτό το σημείο μας δημιουργούνται ορισμένα ερωτήματα. Τι θα κάνουμε όταν τελειώσουμε το σχολείο, εκτός από το να δώσουμε 2 - 3 φορές εξετάσεις για τα Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Κύπρου και Ελλάδας; Τι θα κάνουν όσοι δεν περάσουν; Τι έκανε το σχολείο όλα αυτά τα χρόνια για τους λιγότερο ευνοημένους μαθητές; Μήπως τελικά το σχολείο υπάρχει μόνο για να

προετοιμάζει υποψηφίους φοιτητές ανωτέρων σχολών; Τότε, όλοι οι άλλοι άδικα έχασαν τα χρόνια τους στα θρανία. Πολλοί μαθητές δεν βλέπουν την χρησιμότητα που θα έχουν αυτά που τους διδάσκονται. Και πράγματι, τι θα μάθουμε, τι θα ξέρουμε όταν βγούμε στην κοινωνία; Πιστεύω ακράδαντα, πως ο σπουδαιότερος στόχος του σχολείου θα πρέπει να είναι η διάπλωση της σωστής κοινωνικής συνείδησης παρά η προετοιμασία για ένα επάγγελμα.

Ο κόσμος βουίζει για το έιτζ, η τηλεόραση και ο Τύπος μας βομβαρδίζουν καθημερινά με σεξουαλικά υπονοούμενα και οι αρμόδιοι στην Κύπρο προβληματίζονται ακόμα για το αν η κυπριακή κοινωνία είναι έτοιμη να δεχτεί το μάθημα της σεξουαλικής αγωγής. Επίσης, οι ασθένειες που οφείλονται στην κακή διατροφή και το λανθασμένο τρόπο ζωής κάνουν θραύση. Το κάπνισμα, αντί να μειώνεται, αυξάνεται με γεωμετρική πρόοδο στις τάξεις των νέων. Η πολιτεία, λοιπόν, τι κάνει για όλα αυτά; Αδιαφορεί! Όμως εμείς, οι αυριανοί ενήλικες, αγνοούμε τις βασικές αρχές για σωστή διατροφή, τη φυσιολογία του ανθρώπινου σώματος, τις υποχρεώσεις μας και νιώθουμε ότι όλα αυτά τα χρόνια που νομίζουμε ότι διδασκόμαστε τη ζωή, διδασκόμαστε όνειρα άπιαστα. Ευχαριστώ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ την Έφηβο Βουλευτή που έθιξε ένα πολύ μεγάλο θέμα, το θέμα της αισθητικής παιδείας που πρέπει να διδάσκεται στα σχολεία και δυστυχώς διδάσκεται από ελάχιστα έως καθόλου.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαυρέττα Δάγκλα.

ΜΑΥΡΕΤΤΑ ΔΑΓΚΛΑ (Νομός Λευκάδας): Φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, κύριε Πρόεδρε, κύριε Σαμαράκη, σαν μαθήτρια που φοιτά σε Λύκειο το οποίο βρίσκεται στην επαρχία και, επομένως, κοντά στην παράδοση θα προσπαθήσω να μιλήσω σχετικά με αυτήν.

Ο άνθρωπος με τη διαρκή αγωνιστική προσπάθεια κατάφερε να δημιουργήσει πολιτισμό ξεκινώντας από το τίποτα. Έτσι, δημιούργησε στην εποχή μας ένα σωρό επιτεύγματα που “θαμπώνουν” ακόμη και τον ίδιο και φτάνουμε να μιλάμε για το “θαύμα” της τεχνολογίας του 21ου αιώνα. Παράλληλα και οι άλλες πλευρές του πολιτισμού αναπτύχθηκαν σε αρκετά μεγάλο βαθμό όπως επιστήμες, τέχνες, γράμματα. Πολλοί, ίσως με το δίκιο τους, θεωρούν δυσανάλογη την ανάπτυξη του σημερινού τεχνολογικού πολιτισμού, συγκριτικά με την ανάπτυξη του πνευματικού, που έχει αντίκτυπο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του σύγχρονου ανθρώπου.

Η ιστορία είναι μια σειρά αλληλένδετων γεγονότων που διαδραματίστηκαν στο παρελθόν και που η μακρινή επίδρασή τους φτάνει στο παρόν και καθορίζει τη μελλοντική πορεία των πραγμάτων. Δεν υπάρχει κενό σ’ αυτήν την

αλληλουχία των γεγονότων, ενώ οι δυνάμεις του παρελθόντος αποτελούσαν σημαντικούς παράγοντες για τη διαμόρφωση του παρόντος. Οι πολιτικές εξελίξεις, οι κοινωνικές δομές, οι οικονομικές σχέσεις, τα πολιτιστικά επιτεύγματα, οι συνήθειες, οι τρόποι αντίδρασης, δημιουργούν τα εθνικά χαρακτηριστικά ενός λαού και διαμορφώνουν την προσωπικότητά του. Αποτελούν το θεμέλιο της ζωής των ατόμων και των λαών, την προϋπόθεση για την επιβίωσή τους. Η ιδιαιτερότητα στον χαρακτήρα, στον τρόπο αντιμετώπισης της ζωής, στους τρόπους δημιουργίας, στη στάση απέναντι στα ηθικά και πνευματικά προβλήματα έρχεται από το παρελθόν.

Το μέλλον είναι μια συνέχεια. Η πολιτιστική δημιουργία, η πνευματική ανάπτυξη, η ηθική καλλιέργεια δένονται άμεσα με τις παλιές αξίες που η σφραγίδα τους υπάρχει σε κάθε καινούριο έργο. Η ανάπτυξη του παρόντος και η αποδέσμευση των δυνάμεων που θα καθορίσουν το μέλλον έχουν σαν πηγή τους το παρελθόν. Εκεί, υπάρχει η απαρχή της δημιουργίας. Εκεί, κρύβονται τα στοιχεία της ιδιαιτερότητας του λαού. Εκεί, μπορεί κανείς να αναζητήσει τις ρίζες του. Γιατί άνθρωπος ή λαός χωρίς παρελθόν είναι ανεμμάτιστοι και ολομόναχοι μέσα στο χρόνο, χωρίς φυσιογνωμία, χωρίς προσωπικότητα.

Εξ άλλου, όλοι οι τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας είναι δεμένοι με τη δημιουργία των προηγούμενων γενιών. Στασιμότητα θα χαρακτήριζε την τέχνη και την επιστήμη, αν κάθε φορά ήταν υποχρεωμένη να ξεκινήσει από την αρχή, από μια νέα θέση αδιαφορώντας για την παραδομένη παραγωγή, για τη σχηματισμένη πολιτική ή επιστημονική κληρονομιά. Η γλυπτική, η ζωγραφική, η αρχιτεκτονική, η λογοτεχνία, η μουσική παράγουν ολοένα καινούρια έργα. Ωστόσο, η επαφή με την παράδοση, με τα πνευματικά προϊόντα, που κληροδότησαν οι προηγούμενες γενιές, υπάρχει και καθοδηγεί. Είναι αδύνατον να δημιουργήσει ο καλλιτέχνης κάτι αξιόλογο ή να διερευνήσει κάτι νέο ο επιστήμονας αν δεν αφομοιώσει ολόκληρη την παραδομένη κληρονομιά, αν δεν ξεκινήσει από τα στοιχεία που βρήκε από το παρελθόν. Υπάρχει μια συνέχεια στη δημιουργία, αφού υπάρχει αναγκαστικά και μια χρονική συνέχεια. Δεν μπορούμε να ξεκόψουμε το παρελθόν από τη ζωή μας, γιατί η φυσική ροή του χρόνου δεν γνωρίζει διακοπές και παραμένει έξω από την ανθρώπινη θέληση.

Μονάχα μια λαθεμένη τοποθέτηση μπορεί να κηρύξει την άρνηση του παρελθόντος, γιατί τάχα δεσμεύει την προσωπικότητα και στερεί την πρωτοτυπία. Μια τέτοια στάση υποδηλώνει αδυναμία, ενώ η αληθινή δύναμη είναι μέσα στους λαούς που δέχονται τα πολιτιστικά και ηθικά μηνύματα της παράδοσης, απά που ολοκληρώνουν και μορφοποιούν τον εθνικό τους χαρακτήρα και προχωρούν σε μια νέα

σημαντική δημιουργία πέρα απ' αυτό που κληρονόμησαν.

Στο σύγχρονο κόσμο, ξεπήδησαν πολλοί παράγοντες που έτειναν στο να απομακρύνουν τα πλήθη από τις παραδόσεις και το παρελθόν τους και να φτιάξουν μια νέα, ισοπεδωμένη, πανανθρώπινη πολιτιστική σκηνή. Οι οικονομικές δομές, οι μεγάλες πολιτικές ενώσεις, τα μέσα επικοινωνίας, η προβολή των ίδιων στοιχείων, η ομοιότητα στις επιδιώξεις έτειναν σε μια ισοπέδωση της φυσιογνωμίας των λαών και στην άρνηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους.

Ιδιαίτερα λαοί με βαθιά πλέγματα κατωτερότητας κινδύνεψαν να χάσουν την εθνική τους ύπαρξη και υπόσταση μέσα στη χοάνη του σύγχρονου κόσμου. Μια εντατική, όμως, προσπάθεια για την αναβίωση του παρελθόντος, για το ζωντάνεμα της εθνικής κληρονομιάς, για την προβολή των ζωτικών στοιχείων της παράδοσης αποδείχτηκαν παράγοντες επιβίωσης των λαών. Αλλά πέρα από τους πρακτικούς λόγους που συντελούν στη διατήρηση και την επαφή με το παρελθόν, υπάρχει και η ψυχολογική ανάγκη για την αναζήτηση ριζών, για την αποτίναξη του χάους, για την ανεύρεση ερεισμάτων που πάνω τους θα βασισθεί το παρόν και το μέλλον.

Ωστόσο, η επαφή με το παρελθόν δεν νοείται σαν μια δουλική προσκόλληση, αλλά σαν μια διαρκής αναβίωση των ζωτικών και δυναμικών στοιχείων του, που θα αποτελούν πάντα μια υποδομή. Και οι λαοί δεμένοι με τις παραδόσεις τους θα διατηρούν την εθνική τους φυσιογνωμία, χωρίς αυτό να σημαίνει πως θα πρέπει να προβάλλουν την ουσία μιας μοναδικότητας και να διακρίνονται από τάσεις υποτίμησης των άλλων λαών ή αφανισμού και ισοπέδωσης της εθνικής τους παρουσίας. Μια μορφή πολιτισμού είναι ο λαϊκός πολιτισμός, ο οποίος δημιουργείται από τους απλούς ανθρώπους του λαού, ανθρώπους χωρίς ιδιαίτερη σπουδή και μάθηση. Ο λαϊκός πολιτισμός είναι η έκφραση της ψυχής του λαού μας και των δημιουργικών του δυνάμεων.

Έτσι, χρειάζεται και να σπουδάσουμε επιστημονικά αυτόν τον πολιτισμό, αλλά και να τον προφυλάξουμε και να έρθουμε σε επαφή μαζί του. Δυστυχώς, για πάρα πολλά χρόνια περιφρονήσαμε το λαϊκό μας πολιτισμό. Ο καθένας από εμάς, γνήσιος χωριάτης την καταγωγή, μόλις πήγαινε να εγκατασταθεί σε μία πόλη, ήθελε να φαίνεται πως κατάγεται τουλάχιστον από τους Μαάριμπορο και το γενικό κλίμα τον έκανε να ντρέπεται για τον εαυτό του. Έτσι, περιφρονούσε κάθετι το ντόπιο και έσπευδε να μιμηθεί κάθετι το ξένο. Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν η επίδραση του λαϊκού μας πολιτισμού να ατονήσει πάνω σε πολλούς Έλληνες και ιδιαίτερα στους νέους, παρά τις ευσυνειδητες προσπάθειες μεμονωμένων ατόμων και κάποιων σωματείων. Τελικά, φθάσαμε στις μέρες μας, όπου ανάγκες οικονομικές και πολιτικές διευρύνουν τις σχέσεις ανάμεσα

στους λαούς, τους σπρώχνουν να σχηματίσουν ευρύτερες ομάδες. Έγινε φανερό πως για τους αριθμητικά ασθενέστερους υπάρχει πάντα μία απειλή να αφομοιωθούν. Πώς, λοιπόν, θα μπορούσαμε να επιζήσουμε και να κρατήσουμε την εθνική μας φυσιογνωμία μέσα σ' αυτή τη σχεδόν αναπόφευκτη επαφή; Ευχαριστώ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής Νίκη Κουμή έχει το λόγο.

ΝΙΚΗ ΚΟΥΜΗ (Αμμόχωστος Κύπρου): Χαίρετε κύριε Πρόεδρε, χαίρετε φίλοι, συνάδελφοι βουλευτές.

Θα ήθελα να μιλήσω για τον Τσεσνόλα, τον “Έλγιν της Κύπρου”. Λίγοι είναι αυτοί που τον γνωρίζουν, παρά το γεγονός ότι στο όνομα του άνομου συμφέροντος κατακερμάτισε τον πολιτισμό της Κύπρου. Συγκεκριμένα, ο Τσεσνόλα, υποπρόξενος των ΗΠΑ στην Κύπρο, έκανε πολλές αρχαιολογικές ανασκαφές. Κατά την διάρκεια των ανασκαφών, είχε φέρει στην επιφάνεια πολλά αρχαιολογικά ευρήματα σπουδαίας αξίας. Στη συνέχεια, τα μετέφερε στη Νέα Υόρκη ή τα πούλησε σε ιδιωτικές συλλογές. Αγόρασε ακόμα σε ευτελή τιμή αρχαιολογικά ευρήματα από φτωχούς αγρότες και τα έστειλε και αυτά στην Αμερική. Τώρα, αυτά εκτίθενται στο Μητροπολιτικό Μουσείο στη Νέα Υόρκη. Όλοι οι Κύπριοι, και εδώ, δεν είδαμε αυτά τα ευρήματα. Αυτό, αναντίρρητα, συνιστά αδικία, γιατί είναι επιτακτική η αναγκαιότητα να αποκτήσουμε ιστορική συνείδηση, γεγονός, που θα εξασφαλίσει την εθνική μας αθανασία.

Αναρίθμητες φορές, σε όλον τον ρουν της ιστορίας, έκαναν την εμφάνισή τους επιτήδριοι και κερδοσκόποι άνθρωποι, που στο βωμό των χρησιμοθηρικών αναζητήσεων άλωσαν έναν πολιτισμό. Τρανταχτό παράδειγμα είναι ο Έλγιν, που έκλεψε τα μάρμαρα του Παρθενώνα και τώρα βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο. Όταν οι πολιτικοί μας ηγέτες δηλώνουν ότι θα ήταν καλό να παραμείνουν τα ευρήματα αυτά στην Αμερική, για να γνωρίσουν και οι Αμερικάνοι τον πολιτισμό μας, εγώ εξανίσταμαι. Γιατί θέλω να μου δοθεί η δυνατότητα να γνωρίσω τον πολιτισμό μου, για να μην χαθώ στη δίνη των αλλότριων ρευμάτων. Αναντίρρητα, επιβάλλεται η ευαισθητοποίηση και η κινητοποίηση του κυπριακού λαού στο θέμα αυτό. Θα πρέπει με επιστολές να ζητήσουμε και να απαιτήσουμε από τους Αμερικανούς ηγέτες την επιστροφή των αρχαιολογικών ευρημάτων.

Εμείς, οι νέοι της Κύπρου, αρνούμαστε να απεμπολήσουμε το απαραβίαστο δικαίωμά μας, να γνωρίσουμε το παρελθόν μας και τον πολιτισμό μας. Γιατί, αν χρειαστεί, θα ριζούμε τις πέτρες της ψυχής μας στους Γολιάθ των ξένων κυβερνήσεων. Δεν θα γίνουμε πειθήνια όργανα στα χέρια των ισχυροτέρων.

ΜΕΝΤΕΣΙΑΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (Υπόλοιπο Αττικής):

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμε κύριε Σαμαράκη, γεια

χαρά. Ένα κοινό πρόβλημα για όλους τους εφήβους συνομηλικούς μου, δηλαδή τα παιδιά του καινούργιου συστήματος, είναι ο τόσο δυσεύρετος ελεύθερος χρόνος. Χρειάστηκε να ψάξω σε λεξικό για την ερμηνεία του όρου “ελεύθερος χρόνος”, γιατί έχω μάθει να γνωρίζω μονάχα το “βιώνω”. Με τον όρο, λοιπόν, αυτό εννοούμε τον χρόνο, κατά τον οποίο ο άνθρωπος δεν ασκεί βιοποριστική εργασία και για τους μαθητές την μικρή ανάπαυλα από την σχολική πνοή. Εάν, βέβαια, κάποιος ασχοληθεί με το θέμα, θα ανακαλύψει ότι ο άνθρωπος, ανάκαθεν, έχει την ανάγκη ελεύθερου χρόνου, ώστε πέρα από τον βιοποριστικό τομέα να καλύπτει και να ικανοποιεί τις ανώτερες σφαίρες της δραστηριότητάς του, αυτό που λέμε “ευ ζειν”. Όμως, οι παράγοντες που δημιούργησαν τη δυνατότητα στον άνθρωπο να ικανοποιεί αυτή του την ανάγκη ξεκινούν από την βιομηχανική επανάσταση. Η μηχανοποίηση και ο αυτοματισμός αυξάνουν άμεσα την βιομηχανική παραγωγή, επομένως και την παραγωγικότητα της εργασίας. Το αποτέλεσμα είναι ότι ο άνθρωπος εργάζεται με αισθητή αύξηση ωραρίου, που ήταν και είναι ενάντια στην σωματική του επιβίωση. Η σωματική του επιβίωση αναιρεί την πνευματική. Άρα, ο ελεύθερος χρόνος θεωρούνταν και θεωρείται ως αναγκαιότητα χαλάρωσης για τον άνθρωπο τόσο σωματικά, όσο και ψυχικά για ανάληψη νέων δυνάμεων και για την συνέχιση της μονότονης βιοποριστικής του ζωής καθημερινά. Εξ άλλου, η εξασφάλιση ελεύθερου χρόνου ήταν και είναι δικαίωμα, το οποίο κατακτήθηκε και δεν δωρήθηκε από κανέναν.

Πώς, όμως, μπορούμε εμείς οι έφηβοι μαθητές να επιδιώξουμε κάτι τέτοιο; Η λύση δεν είναι στις μακροπρόθεσμες καταλήψεις, οι οποίες στην τελική φάση επιβαρύνουν εμάς τους ίδιους, αλλά η ανάδειξη της παιδικότητας και της νιότης μας.

“Ένώ ο δρόμος μου ήταν ίσιος και ομαλός, ήρθες εσύ μεγάλε αυτής της κοινωνίας, για να μου αλλάξεις την πορεία. Έβαλες πολλές πινακίδες, για να με μεπερδέψεις. Αναστήλωσες πολλά εμπόδια. Σε αυτό το ταξίδι μου, όμως, εγώ έφτασα στον προορισμό μου με πυξίδα την αγνότητά μου. Μα, τόσο σκληρές και ισχυρές προσωπικότητες είστε εσείς οι μεγάλοι, οι αρμόδιοι φορείς της μεταρρύθμισης; Τόσο, λοιπόν, γρήγορα αφήσατε το φτερούγισμα της νιότης να φύγει από τα χέρια σας; Ποτέ δεν θελήσατε, όταν ήσασαν στην ηλικία μας, να αποδεσμευτείτε από τα πάντα και να γίνετε ένα με τον ανοιξιάτικο αέρα; Πώς αντέξατε χωρίς να σας αγγίξει το άρωμα των μόλις ανθισμένων λουλουδιών και η ζεστασιά του ήλιου; Η αγκαλιά της άνοιξης σαν την μάνα με το μικρό της μωρό σε κρατά σφιχτά στα χέρια της, μην της φύγεις. Και εσύ προσμένεις ένα μόνο της χάδι, για να σε νανουρίσει”. Αυτή είναι η νιότη μας,

η τόσο ρομαντική, αγνή και πλέον περιορισμένη. Τώρα τι θέλετε; Να κυφορήσει μέσα μας η δική σας άγνοια και η απροβλεψία; Εμείς είμαστε ζωντανοί άνθρωποι, για να δημιουργήσουμε και όχι ζωντανοί νεκροί, που καταστρέφουν ό,τι αξιόλογο μας άφησαν οι πρόγονοί μας. Αφήστε μας, χωρίς να σηματοδοτήσετε την εφηβική μας ψυχή με κανένα ψεγάδι. Γιατί να γεννηθώ σε αυτή την κοινωνία και όχι σε αυτή των παραμυθιών, που είναι ο καθρέπτης της παιδικής ψυχής;

Τρεις υπήρξαν οι παιδαγωγοί μου, η φύση, τα παιδιά και οι απλοί χωρικοί. Ήθελα να αναλύσω τις δύο πρώτες έννοιες. Η φύση και η αρμονική διάταξη, η τέλεια δημιουργία αντανακλά στην σκέψη των ανθρώπων, όταν με θαυμάζουν και όταν τους επιτρέπουν να την θαυμάζουν. Ενώ τα παιδιά δεν είναι μόνο δέκτες γνώσεων, αλλά αποδέκτες συμπερασμάτων και εφαρμογών της συμπεριφοράς όλων. Πώς μπορούν, λοιπόν, τα παιδιά να διοχετεύουν σε όλους μία ακέραη συμπεριφορά, όταν γαλουχούνται στην κοινωνία του ναρκισσισμού, της φιλαντίας και της φαυλότητας, όταν ο ελεύθερος χρόνος για αυτά δεν επαρκεί όχι μόνο για να τον πλησιάσουν, αλλά και απλά για να τον αντικρίσουν;

Μη γίνεστε πειθήνια όργανα της δολιοφθοράς και του εγωκεντρισμού. Μη δηλητηριάζετε τη νεαρή ιδιοσυστασία μας, γιατί μόνο αυτή υποθάλπει στην αγνή και τρυφερή καρδιά της τη βελτιοδοξία ολόκληρου του κόσμου. Στη σημερινή κοινωνία της δεύτερης χιλιετίας, μετά την γέννηση του Χριστού, ενώ όλοι την θεωρούν πρωτοποριακή, η ζωή έχει χάσει την απλότητά της, πόσο μάλλον η μαθητική ζωή, η οποία έχει περιχαρακωθεί και συμπιεστεί από τον ρυθμό εκτύλιξης των μέτρων της μεταρρύθμισης. Ο ελεύθερος χρόνος αποτελεί φλέβα χρυσού για μας τους μαθητές, που λειτουργούμε σαν τυχοδιώκτες για να την ανακαλύψουμε. Πνιγόμαστε. Το καταλαβαίνετε; Δεν προλαβαίνουμε ούτε να αναπνεύσουμε. Το άγχος έχει σημαδέψει τη ζωή μας. Τί έφαγες εχθές; Ένα καταπληκτικό προϊόν. Αμερικάνικο; Όχι. Είναι παράγωγο προϊόν της εκπλήρωσης των απαιτήσεων της μεταρρύθμισης. Πώς ονομάζεται; Άγχος.

Η ψυχική αυτή αντίδραση του ανθρώπου που είναι γεμάτη φόβο, μπορεί να εκδηλωθεί και με τον πιο μεγάλο πανικό. Βασικές αιτίες της κλιμάκωσής του αυτής στο γενικό κοινωνικό σύνολο είναι η εντατικοποίηση της εργασίας συμπεριλαμβανόμενη και η μόρφωση, στην οποία πρέπει να ανταπεξέλθουν παιδιά 16 - 17 χρονών, η μαζοποίηση, ο ανταγωνισμός. Το άτομο είναι και φορέας πολλών κοινωνικών ρόλων. Μακάρι να μπορούσα να χαρίσω σε εσάς, τους αρμόδιους φορείς της μεταρρύθμισης, έστω και λίγο από την όρασή μου, ώστε να αντικρύσετε και να αντιληφθείτε ότι ακόμα και εμείς οι νέοι έχουμε γίνει φορείς του άγχους. Πού είναι η παιδική μας αφέλεια και η δική σας προνοητικότητα; Ζούμε για να αποστηθίζουμε και παπαγαλίζουμε, για να

ζήσουμε. Η εκπαίδευση ως έκφραση παιδείας και ως συστηματική μετάδοση γνώσεων που αποβλέπει στην αναπτυγμένη και κοινωνικοποιημένη προσωπικότητα του εφήβου έχει πλέον καταντήσει στείρα. Λυπάμαι που οφείλω να ομολογήσω ότι είμαι μία από τους βαθμοθήρες συνομηλίκους μου και ότι το σχολείο μας έχει καταντήσει κέντρο αξιολόγησης ή βαθμολόγησης. Γιατί να μην είναι πηγή μάθησης, επομένως και μόρφωσης; Γιατί διαμορφώσατε με αυτό τον τρόπο την εκπαίδευση; Το σχολείο πρέπει να είναι πηγή έμπνευσης, αγωγής, παιδείας. Πού είναι όλα αυτά; Μα, είναι τόσο ωραία η μόρφωση. Μη μας κάνετε να την μισήσουμε και να την απομακρύνουμε από κοντά μας.

Αφήστε μας, λοιπόν, λίγο ελεύθερους, όχι για πολύ, να γευτούμε την αγωγή και την παιδεία έξω από την σχολική πράξη. Αφήστε μας να αγγίξουμε την εμπειρία της ζωής. Η παιδεία είναι για εμάς τους νέους, ώστε να καλλιεργήσουμε κλίσεις και ενδιαφέροντα, να μεταλαμπαδεύσουμε την πολιτιστική ομοιογένεια από την μία γενιά στην άλλη. Πώς λοιπόν, θα γίνουμε ανεξάρτητες και ολοκληρωμένες προσωπικότητες, αν εσείς οι μεγάλοι δημιουργείτε το καλούπι του τρόπου ζωής μας και δεν μας αφήνετε ούτε ένα μικρό περιθώριο να την απολαύσουμε;

Είναι μετρημένος ο χρόνος που γελάμε, που τρώμε, που κοιμόμαστε, μήπως και καθυστερήσουμε από το διάβασμα.

Ψυχαγωγία; Μία ακόμα ακαταλαβίστικη έννοια. Η ψυχαγωγία είναι ο κυριότερος σκοπός του ελεύθερου χρόνου και τούτο, διότι αποτελεί νόμιμο δικαίωμα του ανθρώπου, με εξαίρεση βέβαια τους μαθητές.

Αχ ματάκια μου όμορφα, δουλεύετε ακούραστα όλη την εβδομάδα πάνω από κείμενα επί κειμένων, ώσπου αντίκρισαν το τελευταίο, αυτό το μονότονο κείμενο του ατομικού μας βίου. Ο ελεύθερος χρόνος για εμάς τους μαθητές, όχι απλά είναι περιορισμένος, αλλά δεν υπάρχει ολοσδιόλου. Στίβες τα βιβλία περιμένουν να διαβασθούν. Το χρώμα των τοίχων των δωματίων μας απορροφούν τη φρεσκάδα μας. Οι κίτρινες σελίδες του βιβλίου μαγνητίζουν τη νιότη μας. Το φως της λάμπας φωτίζει το πρόσωπό μας, αντί αυτό των ακτίνων του ηλίου. Τα κάθε λογής φροντιστήρια αποτελούν την έξοδό μας ή καλύτερα το χώρο κοινωνικής συνύπαρξης με τους συνομηλίκους μας. Πλουτίζουν οι οφθαλμίατροι και οι οπτικοί από τις αλλαγές των φακών των γυαλιών μας, ενώ εμείς μαραινόμαστε, σαν τα τριαντάφυλλα, που ξέχασε η μητέρα μας να βάλει στο βάζο με το νερό. Αν μας ρωτήσουν ποιά είναι η ηλικία μας, ξέρετε τι απαντούμε; Βιολογικά είμαστε 16, ψυχολογικά είμαστε 50 ετών. Δεν είναι αξιοθρήνητο να απαρνιέσαι την ταυτότητά σου, πόσο μάλλον την νεαρή σου ηλικία, που όλοι οι μεγάλοι σε ζηλεύουν, γιατί τώρα θα βλαστήσεις και θα ανθίσεις; Δε μπορούν, όμως, να ξέρουν ότι τα λουλούδια αυ-

τά είναι τόσο ευαίσθητα που μαραίνονται με την παραμικρή αιτία, όπως το στρες των επικείμενων εξετάσεων, που τα αποχρωμώνει από την διάθεση για ο,τιδήποτε δημιουργικό. Δώστε μας κίνητρα εσείς οι αρμόδιοι φορείς της μεταρρύθμισης, να τα αξιοποιήσουμε. Η πίεση που δεχόμαστε και η πιθανή αποτυχία στα διαγωνίσματα, όχι μόνο μας στενοχωρούν αλλά και μας αποδυναμώνουν το ηθικό και μας αποθαρρύνουν.

Θα ήθελα να αναφέρω τις βασικές συνέπειες του δυσεύρετου ελεύθερου χρόνου. Πρώτα απ' όλα, τις βλέπουμε στη κοινωνική δράση. Ο έφηβος και γενικά το άτομο έχει την έμφυτη ικανότητα για κοινωνική δραστηριότητα, ώστε να την αναλώσει στον τομέα αυτό. Οι νέοι, όχι απλά “αποκοινωνικοποιούνται”, αλλά και απομακρύνονται από όλες αυτές τις πολιτιστικές δραστηριότητες, που προσπαθούν να καταπνίξουν τις αντικοινωνικές αποφάνσεις και που φέρνουν ψυχική ηρεμία και γαλήνη. Το κυριότερο είναι η χαλάρωση των οικογενειακών δεσμών, γιατί η σκληρή θητεία του οικορισμού για τους γονείς και αυτή των μαθητών απομακρύνει τα μέλη το ένα από το άλλο. Αποτέλεσμα αυτών είναι η στέρση επικοινωνίας.

Τα χόμπυ μας; Το δικαίωμα της επιλογής για ελεύθερη απασχόληση έχει αφαιρεθεί από εμάς. Το ίδιο συμβαίνει και με τον αθλητισμό, ο οποίος μας βοηθά να γυμνάσουμε το σώμα και παράλληλα το νου μας και μας παρέχει ψυχοσωματική ευεξία. Αποτελεί, όμως, μόνο ένα όνειρο για μας.

Απαραίτητη, επίσης, είναι για τους νέους η επιμόρφωση και τα ταξίδια, για πλουσιότερες εμπειρίες ζωής, ακόμα και η τέχνη. Η αγνή ψυχή του εφήβου πρέπει να έρθει σε άμεση επαφή με την τέχνη.

Επιτρέψτε μου, ως έφηβη, να έχω όραμα για τη ζωή μου και τη ζωή των συνομηλίκων μου, γιατί εμείς θα είμαστε οι αυριανοί μεγάλοι και εύχομαι να μην αλλάξουμε και να μείνουμε πάντα παιδιά όπως τώρα.

Όσον αφορά την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, θα ήθελα να πω ότι ένα ψηφισμένο σύστημα δεν είναι δυνατόν να αλλάξει ριζικά. Μπορεί, όμως, να υποστεί ορισμένες τροποποιήσεις. Καταλάβετε ότι η δουλειά που μας αναθέσατε είναι πολύ φορτική και σκληρή για να διεκπεραιωθεί από τα δικά μας νεανικά χέρια. Γι' αυτό, θα πρέπει να εγκατασταθεί σε όλα τα σχολεία της Ελλάδας υπεύθυνο διδακτικό προσωπικό, ώστε η φροντιστηριακή αγωγή να μειωθεί. Θα πρέπει, επίσης, να υπάρξει σύνδεση της εργασίας με τη διδασκαλία του επαγγελματικού προσανατολισμού από ειδικευμένο προσωπικό και ψυχολόγους. Παράλληλα, το κράτος να μεριμνήσει για την απασχόληση του επιστημονικού διδακτικού προσωπικού σε περιοχές που συνδέονται με την ειδικευση που απέκτησαν στον πανεπιστημιακό χώρο. Η πολιτεία θα πρέπει να ιδρύσει βιβλιοθήκες

εμπλουτισμένες με καινούριο υλικό, που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του νέου συστήματος. Το Υπουργείο θα πρέπει να εφοδιάσει τους μαθητές με βιβλία εκσυγχρονισμένα, ελεγμένα και σχολιασμένα. Θα πρέπει να μειωθούν τα μαθήματα στα οποία εξετάζονται οι μαθητές της Β' και Γ' Λυκείου. Θα πρέπει στις δύο πρώτες κατευθύνσεις τα μαθήματα να είναι στη μία Χημεία, Βιολογία, Μαθηματικά και Φυσική και στην άλλη Αρχαία, Έκθεση, Λατινικά και Ιστορία. Αν κάποιος δεν θέλει να ακολουθήσει κάποιο από τα αναγραφόμενα μαθήματα να έχει ελεύθερη επιλογή, αρκεί το σύνολο των μαθημάτων να είναι τέσσερα. Θα πρέπει βέβαια να καθορισθεί κάποιο κύριο μάθημα. Επίσης, το σχολικό πρόγραμμα να καθορισθεί ώστε να μας δίνει και λίγο ελεύθερο χρόνο. Όσον αφορά στα υπόλοιπα μαθήματα, σαφώς και δεν θα πρέπει να λησμονηθούν, γι' αυτό και σ' αυτά τα μαθήματα θα καλούνται οι μαθητές κάθε μήνα να κάνουν εργασίες. Θα πρέπει, επίσης, να καθορισθούν δύο είδη βαθμολόγησης - αξιολόγησης. Η μία να είναι η καθοριστική βαθμολογία που απαιτείται για την εισαγωγή στα Πανεπιστήμια και η άλλη να είναι η γενική η οποία θα χαρακτηρίζει τη συνολική του σχολική επίδοση, χωρίς να επηρεάζει την καθοριστική βαθμολογία.

Για να επέλθει λοιπόν εξυγίανση του εκπαιδευτικού χώρου, απαιτούνται πολλές ρυθμίσεις. Η σημαντικότερη είναι η κριτική αναθεώρηση του συστήματος βαθμολογικής αξιολόγησης των παιδαγωγουμένων, αλλά και η υποβολή των παιδαγωγών σε εξετάσεις. Έτσι θα λέμε τα εξής: Ανοίγω την πόρτα της ψυχής μου, ελεύθερε χρόνε, σε σένα και σε καλοσωρίζω. Ποτέ δεν σε πλησίασα για να σε γνωρίσω, ενώ πάντα σε καρτερούσα, τώρα που σ' έχω δίπλα μου δεν θα σ' αφήσω να μου φύγεις.

Τι ωραία που σχηματίζεται το όνομά σου στα χείλη μου, ευτυχία, αδελφή της ειρήνης και ξαδέλφη της ελευθερίας, μπροστά σου υποκλίνονται τα λουλούδια και σκιάζεται ο άνεμος, γιατί σύντροφός σου ο ήλιος είναι.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να πω δύο φράσεις. Δεν πρέπει να είναι μόνο η φαντασία στην εξουσία, αλλά η εξουσία να έχει φαντασία. Γειά σας μικροί ενήλικες και μεγάλοι έφηβοι.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ειρήνη Δασύρα.

ΕΙΡΗΝΗ ΔΑΣΥΡΑ (Επικρατείας): Αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να μιλήσω για την κλασική πενία που υπάρχει στον πολιτισμό μας. Αυτό οφείλεται στο ότι χάρη στην υποχρεωτική βασική εκπαίδευση, προάγονται χαλαρά οι μαθητές και έτσι, πέφτει το επίπεδο γνώσεων και αδικούνται οι καλοί μαθητές. Θα πρέπει να υπάρξουν ιδιαίτερα τμήματα για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες. Θα πρέπει να προάγονται πιο αυστηρά και στο Δημοτικό να τελειώνει μάθηση της νεοελληνικής γλώσσας και στο

Γυμνάσιο να δίνεται έμφαση στη λόγια και πολύ στη νεοελληνική λογοτεχνία. Πιο αυστηρά να ελέγχονται τα ΜΜΕ που έχουν γλωσσική πενία. Έτσι, θα εμπλουτισθεί το λεξιλόγιο των νέων και δεν θα περιορίζεται μόνο στην αργκό.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Στο σημείο αυτό θα λύσουμε τη συνεδρίαση για αύριο και ώρα 17.30.

Στη συνέχεια και περί ώρα 13.10 λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ